

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXVIII

ЖОВТЕНЬ — 1978 — ОСТОВЕР

ч. 271

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hoptwell, N. J., 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnattko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bodnarenko,
78 Knesington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M.
G. P. O. Adelaide,
S. Australia

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція Колегія:

В. Вакуловський, Л. Ліщина,
М. Смик, Ю. Криволап,
В. Родак, А. Лисий, О. По-
шиваник, Л. Павлюк.

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDENKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 7.50 доларів
Ціна одного примірника: 75 центів

В Австралії 5.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 55 центів

В Англії і Німеччині 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 60 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 4.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 40 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.
За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,
Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — О. Бердник, В. Шевчук. Ол. Зозуля — Прокляті роки. О. В. — З минулого. І. Смик — Слово на бенкеті. В. Чапленко — Дідусяє свято. Панорама новин. К. Туркало — Д. Чуб "З гвінейських вражень". О. Ко. — Михайло Мінський написав марш ОДУМ-у. Ол. Пошиваник — Мої ясени... Родинна хроніка. Сторінка Юн. ОДУМ-у. Гумор.

На обкладинці: Оленка Балдецька, інструктор танців при одумівськім ансамблі "Веснянка" і королева павільйону "Полтава" під час "Каравані 1978" в Торонто. Оленка також вчиться гри на бандурі.

Фото "Етобіко Газет"

Олесь БЕРДНИК

БЛАКИТНИЙ КОВАЛЬ

Я блакитний ковалъ,
Маю кузню свою.
Не залізо, не сталь —
Власну душу кую...

Роздуваю горно
Боротьби і шукань,
І палає воно
Серед грізних повстань!

Я себе розпалю,
Я розжарю свій дух,
І його перелю
У нестримність, у рух!

На ковадло життя
Кину серце своє,
Хай по ньому буття
Грізним молотом б'є!

Скачуть іскри рясні
У незміряні дальі...
— У чарівному сні
Я — блакитний ковалъ...

ПРО РУТУ, ДИВОМ КУТУ

Ой спинились баскі коні
На кам'янім мості.
Ой приїхали до Галі
З дальних країн гости...

Відкривай ворота, Галю,
Відкривай світлицю,
Подаруй гостям коханим
Руту — чарівницю.

Ой, вінком ляга на чола
Дивовижна рута,
І п'янить сильніше хмелю,
Розриває пута.

На Вкраїні лине слава
За ліси, за море.
Ой, що рута, дивом кута,
Розігнала горе!

Хай рушають вірні хлопці,
Лицарі завзяті.
Де поля дівчини Галі
Рутою багаті!...

Кобзарю, кобзарю, куди ти прямуєш?
— На сольну волю...
Кобзарю, кобзарю, хто шлях тобі вкаже?
— Вітри в чистім полі...
Вітри в чистім полі...

Кобзарю, кобзарю, що в полі шукаєш?
— Прадавню могилу...
Кобзарю, кобзарю, а що в тій могилі?
— Незміряна сила!...
Незміряна сила!...

Кобзарю, кобзарю! Чи сила та встане?
— Устане, повстане!
Кобзарю, кобзарю, коли те настане?
— В урооче світання!
В урооче світання!

Кобзарю, кобзарю, в очах твоїх темно!
— А в думці світає...
Кобзарю, кобзарю, ти плачеш печально!
— А серце співає...
А серце співає...

Кобзарю, кобзарю, чи вернешся з поля?
— Вернуся, вернуся...
Коли, май кобзарю?
— Як встане з могили
Забута Матуся,
Прадавня Матуся...

**

Вже у гості йде барвиста
Осінь золота...
Наче книгу жовтолисту
Тихо розгорта.

Я ходжу по тих сторінках
В темному гаю
І зову і кличу дзвінко
Суджену мою.

— Де ти, мріє, озовися?
Може, міцно спиш?
Чи між хмарками у висі
Журавлем летиш?
Чи скovalася між віти
В пишному саду,
Що тебе я в цілім світі,
Мила, не знайду...

Та нема її і досі,
Все не приліта.
Не пускає, мабуть, осінь,
Осінь золота...

Ол. ЗОЗУЛЯ

ПРОКЛЯТИ РОКИ

(До 45-річчя великого голоду в Україні)

Ці прокляті роки запляновано ще 1928 року на прилюдних дискусіях партійної еліти. Мова була про індустріалізацію СРСР і фінансування заплянованих фабрик і заводів. Праві наполягали на здійснення гасла Бухаріна "Збагачуйтесь!" Мовляв, якщо селянство стане багатим, ми зможемо збільшити податки і змінити фінансовий стан країни. Ліві намагались узаконити гасло Троцького про будову великих зернових фабрик, що уможливило б мати увесь хліб у державних зерносховищах. Бож єдиною фінансовою базою, в аграрній країні, є хліб.

Дискусія ця закінчилася розгромом обох опозицій. Як згадка про неї, лишилось тільки два томи дискусійних промов "Партія і опозиція", які вилучено із вжитку.

Сталін, зміцнивши свої сили, за допомогою ГПУ, розпочав генеральний наступ на українське село. В листопаді 1929 року пленум ЦК ВКП(б) прийняв постанову, в якій говорилось про "виключно складні обставини в українському селі, значне загострення клясової боротьби і особливу активність куркульства... ЦК вважає потрібним, крім систематичного зміцнення колгоспного руху партійними керівними силами, відрядити на село протягом ближчих місяців на роботу в колгоспах, МТС, кущових об'єднаннях і т. п. не менше 25 тисяч робітників з достатнім організаційно-політичним досвідом".

Ці 25-ти тисячники не були робітниками. У більшості це були секретарі парткомів, голови завкомів та завспецчастинами (тайні агенти) Московських й Ленінградських заводів. За допомогою місцевих комуністів, вони створювали бригади для переведення суцільної колективізації. Спротив селян було подавлено, індивідуальне господарство розгромлено. Найбільш активних селян, "куркулів і підкуркулів", депортовано в північну Росію, до Сибіру та Азії.

У 1932 році Сталін оголосив, що колективізацію в основному завершено. В цей час опір селян набрав масового характеру, що виявився в бойкоті паперових колгоспів. Щоб знищити масову селянську "опозицію", Москва вирішила упокорити селян голодом, відібравши від них рештки хліба, та створити штучний голод, щоб позбутись неслухняних рабів.

На початку 1931 року пляни засівної площи надано згори. Хоч ті пляни далеко не були виконані, плян хлібоздачі Москва визначила не з розрахунку засівної площи, а з розрахунку кількости орної землі. Таким чином заплянована хлібоздача в 1932 році перевищила гуртовий збір.

У листопаді 1932 р. колгоспні зерносховища вже були порожні, а плян хлібоздачі був виконаний ледве на 50%. Тоді Москва наказала шукати хліба по коморах колгоспників, мовляв, його заховано і треба знайти.

На розшуки хліба відряджено уповноважених партії, які разом з місцевими партійними та коміззамщиками перекупували подвір'я та городи,

розвалювали печі і забирали пригорщі прихованого зерна чи торбинки квасолі й маку, що зберігались для посіву. Цей грабіж прихованого хліба вдалось здійснити через місцевих донощиків.

Це — гірка правда, але ми її мусимо розкрити для нашого покоління. Вона стверджує, що всяке служіння Москві — це могила для України.

Заходами насильства, на початку 1933 р. з 2,834,000 (78,1%) селянських господарств вже було створено 26 тис. колгоспів. Але 620.444 (21,9%) селянських дворів все ще уперто ігнорували колгоспи. До того ж 335.910 (11,5%) селян, які не бажали йти до колгоспу, позбавлено землі.

Наскільки голод в Україні був великим, настільки він був утаємниченим. У книжці "Українська ССР" (видана російською мовою, Академією Наук УССР в 1957 р.) читаемо:

"Велике значення для мобілізації колгоспного селянства мав 1-ий Всесоюзний з'їзд колгоспників у лютому 1933 року. З'їзд відмітив суттєві зміни, що сталися в житті селян після вступу на колгоспний шлях. Мільйонові маси бідняків значно підвищили в колгоспах свій матеріальний добробут".

Це написано про той рік, коли голодні селяни вже не мали хліба, худоби, птиці і навіть одягу. Люди перетворилися в живі трупи і мерли, мов мухи. А божевільні писаки намагаються переконати світ, що в тому році "підвіщився" матеріальний добробут селянства. У жодній советській публікації немає й згадки про ті роки.

У згаданому виданні читаемо, що в 1925 році було засіяно 23.100.000 гектарів і зібрано 1.150.000.000 пудів зерна або 91,7% передвоєнного збору. Ця засівна площа і гуртовий збір в середньому затрималися аж до 1934 року. Отже, хліба в Україні було достатньо. Про це свідчили переповнені хлібом "елеватори" та гори зерна, що лежало під голим небом на залізничних станціях, а за кілька кроків валялись мертві селяни, що той хліб виростили.

З наведеної вище виникає запитання: чому ж в Росії не було голоду? А не було його тому, що на цей час там було колективізовано ледве 50% господарств і крім того, пляни хлібозаготівлі там були на багато менші, як в Україні. Тому на приватних базарах у Вороніжі і Курську в 1932 році ціни на хліб досягли 18 крб. за пуд, тоді як в містах України, по знайомству, можна було в спекулянта купити пуд хліба за 450 крб.

Чому ж тоді з України не їхали на ті базари по хлібі?

Як відомо, селяни були закріплени за колгоспами і без спеціальної довідки не мали права лишати села. Крім того, без такої довідки, на залізницях не продавали квитків. І все таки багато селян пробиралися до Росії, купували там хліб і... додому не повернулись. На станції у них хліб відбирали, як спекулянтів засуджували й до тюрем запроторювали.

Чи знов західний світ про голод в Україні? Хоч інформації про голод зрідка появлялись на сторінках преси, але мало хто в них вірив. Західний світ розумів голод як стихійне лихоманку, реагує на чого, коли держава, яку навістив голод, просить допомоги. За матеріалами західних контррозвідок, в СРСР хліба було досить. Допомоги він не просив і, значить, не потребував. Захід не розумів, що штучний голод створено, щоб не тільки знищити опір українського селянства, але й фізично знищити селян, носіїв національної свідомості. Більше того, він навіть не визнавав існування самої України, вважаючи її за південні Росії. Точніше, не розумів колоніяльної політики Кремля.

60 років триває шаленна русифікація України. За цей час вона зазнала нечуваних жертв: розкуркулювання і депортация, заслання, голод, ежовщина, боротьба з націоналізмом і, нарешті, — вивіз молоді в Азію та Сибір.

У кінці цієї статті виникає запитання: скільки ж в 1932 році загинуло людей від голоду? У радицькій публікації про це не згадується, але є офіційні цифри, які говорять ось що: в 1926 році населення в Україні було 29 млн. в т. ч. 1,1 млн. росіян, то на 1. IV. 1956 року, в тих самих межах, цифра населення ледве становить 31,7 млн. в т. ч. 10 млн. росіян. Розшифрувати цей приріст не важко: щоб приховати злочинну смертність, Москва переселила в Україну близько 9-ти млн. росіян і, ніби збалансувала статистичні цифри. Але цифри підлягають аналізу: коли від 31,7 млн. відкинути 8,5 млн. переселених росіян, то на

1. IV. 1956 року населення в Україні було 23,2 млн. душ. Назіть не враховуючи природний приріст, то виходить, що від голоду загинуло понад 7 млн. душ.

Сьогодні Грежнев намагається якнайбільше переселити українців до Казахстану. У цьому, на сторінках "України", признається секретар Кустанайського об'єднання партії А. Бородін. "Гільки, — пише він, — в Кустанайській області проживає українців близько 170 тис. Це п'ята частина населення області". Ще більше живе їх в Акмолінській, Карагандійській і Семипалатинській областях.

У нарисі "Планета цілина" розповідається про радгосп "Дніпропетровськ", у якому й води не нап'єшся "З водою велика проблема. Скільки витратили сил і коштів на буріння, але з свердловищ ішла тільки гірко-солона вода. От і доводиться автоцистернами привозити..."

У репортажі про с. Лукашівку над Сулою, якому минуло 300 років, кореспондент наголошує "Більше 20 національностей сьогодні в Лукашівці". До війни ж тут жили тільки українці. А про колгосп "Дружба народів" (с. Петрівка) говориться, що "Тут працюють представники 22-ох національностей". Отак: українців переселяють до Казахстану, а росіян в Україну. Русифікація в квадраті.

Хоч цілинні землі розрили, пасовиська перервали, населення переселяють, і все таки хліба не мають. Чи на довго вистачить терпіння народів?

О. В.

З МИНУЛОГО

(Спогади)

Пригадалося мені (то було на Україні в 1930 році), підійшов до мене після моєї лекції в робітничому факультеті один із моїх студентів Ліфшіц і сказав: "Я хотів би Вашої допомоги у такій справі: я написав твір і перед тим, як віддати до друку, прохав би вас переглянути його і дати свою об'єктивну оцінку та свої зауваження. Відпочиваючи в Криму минулого літа, я зустрівся там з одним інженером, що працює на великому виробництві. Розмовляючи зі мною про роботу свого заводу, він гостро критикував заходи нашої партії у справі побудови соціалізму. Тоді в мене з'явилася думка написати твір про наші творчі будні, де показати ворога народу, що намагається затримати наше будівництво соціалізму, вживуючи всіх засобів шкідництва. І як протилежність цим ворожим елементам, подати образи наших справжніх героїв виробництва, які віддають усі свої сили, виконуючи і перевиконуючи виробничі пляни.

Щоб уникнути ідеологічних помилок, я перш ніж почати твір, докладно простудіював відпо-

відні розділи з "Капіталу" К. Маркса, проробив твори Леніна, а також постанови останнього з'їзду ВКП(б)».

Ви можете собі узвіти соціальну вартість його твору. Замість того, щоб вивчати дійсність, яку потім відтворити в літературних образах у своєму творі, Ліфшіц вивчає твори ідеологів комунізму і постанови партії.

Так само, як Ліфшіц, писати тепер усі советські письменники. Їм не потрібно вивчати події тієї доби, про яку вони пишуть. Досить вивчити Маркса, Леніна, постанови останніх з'їздів партії, щоб знати, як треба писати, щоб це відповідало завданням уряду і партії на сьогоднішній день.

Якось прочитавши рукопис статті про один із творів Коцюбинського знайомого мені критика, я зауважив: "А навіщо ви так багато наводите цитат із творів Леніна і з постанов партії?" А він мені відповів: "За мої думки мені ніхто грошей не дастъ, і ніяке видавництво їх не надрукує. А нехай спробують не надруковувати тепер, коли там

більше взято з творів Леніна та з партійних постанов, ніж моєї власної творчості. Надрукують і гроші заплатять".

"Героїчна боротьба нашого народу за владу СРСР" — це одна з найулюблених тем молодих радянських письменників. Більшість із сучасних радянських письменників не жили ще тоді, вони не знають тієї епохи. Події і учасники тих подій, про які читачі читають у радянській літературі, подані письменником так, як того вимагають інтереси партії, а не так, як вони відбувалися справді. Письменник їх створив за своїм письмовим столом. І на цих вигаданих "народних героях", що "живуть своє віддані за владу СРСР", виховується тепер молоде радянське покоління. Це молоде покоління не жило ще тоді, не чуло правди про те минуле, а тому вірить у те, що воно читає в радянській літературі.

**

Недавно мені довелося побувати в Україні. Перед моїм від'їздом звідти, мої друзі запросили мене на обід, на який покликали ще й своїх приятелів, переважно молодь. За обідом молодь розпитувала мене про життя в тій країні, де я живу. Йі було цікаво знати все. Але, крім господарів, я не знову нікого, зустрівся я з ними вперше, і тому, розповідаючи їм, я був обережний. Вони уважно слухали, питали, а потім один сказав: "Ніхто з нас, тут присутніх, ніколи не був за межами нашого Союзу, і не знаємо ми про тамтешнє життя, а хотілося б таки знати. Із газети багато не знаємо, а ви теж не все нам кажете. А от я скажу про наше життя. Як поглянеш назад, у далеке минуле, коли народжувалася наша радянська держава, — люди тоді знали, для чого вони живуть. Перед ними була ціль. Вони боролися і знали, за що вони боряться. Вони боролися за світле майбутнє, і вірили в перемогу. Вірили, що це світле щасливе майбутнє для людей вони виборять. І тому вони не боялися іти на смерть... Скільки тоді було справжніх героїв! А скільки з них і загинуло в боротьбі!... А що ж маємо тепер? Нічого нема. Якесь бездоріжжя попереду... Але... — махнув безнадійно рукою. — Краще вип'ємо. Ми раді, що зустрілися з вами. Вип'ємо, щоб ви ще раз приїхали до нас, і щоб ми ще раз зібралися і випили разом із вами".

Ось так уявляє радянська молодь минуле. Про це минуле я і хотів би розповісти те, свідком чого я був. В моїй старечій пам'яті і досі збереглися яскраві образи того далекого минулого.

**

Зима 1918 року. Снігу намело цілі гори, занесло до країв ярки снігом. За містом, на пустірі, стоїть великий двоповерховий будинок. Колись, ще до війни, будували його. Була тут гімназія, а під час війни військовий шпиталь, де лежали поранені солдати. Тепер будинок стояв порожній. Ми, "безпритульні" семінаристи, зайняли дві кімнати на другому поверсі. Батареї парового опалення полопалися від морозу, і ми дубіли від холоду. Вночі вкривалися матрасами, а молода наша кров не давала нам остаточно замерзнути. Двері кімнати виходили на балкон у

велику залю. Коли смеркало, і заля поринала у темряву, Микола Капініс виходив на балкон із скрипкою і починав грati. Звуки скрипки, підсилені резонансом велікої порожньої залі, неслися в темряві геть далеко в простір за стіни нашого порожнього мертвого будинка. Плакала, ридала Миколина скрипка, говорила про тугу, про прагнення кудись у невідоме, але бажане нашему юному серцеві, яке ще не жило, не знало ще життя, але рвалося кудись і хотіло чогось. Звуки скрипки відбивали наші настрої, наші мрії, нашу тугу... Геть пізніше Микола покінчив самогубством.

Та недовго ми були господарями цього будинка. Прийшли червоноармійці і поселилися в нижніх кімнатах. Якось заглянули до нас. Привіталися.

- А ви, хто такі? — запитали.
- Ми семінаристи, — відповіли.
- А! Майбутні попи, дурман народу?
- Та ні, ми семінаристи учительської семінарії, майбутні вчителі.
- Та що ти мені Ваньку строїш! Не знаю я, хто вчиться в семінарії? Я десять років у тюрмі сидів, я все знаю. Ну, та чорт з тобою! В карти хто грає?

Знайшлися охочі, почали грati. Зачастили наші гости. Кожного вечора стали ходити до нас грati в карти.

Одного разу увечорі, коли двоє з них грали в карти з нашими хлопцями, знадвору почувся гудок авта. Червоноармійці кинули карти, вхопили рушниці і зі словами до хлопців: — Почекайте, ми швидко повернемося, — вибігли з кімнати. За кілька хвилин почувся залп рушниці. А потім, чути було, машина від'їхала. За якийсь час повернулись наші червоноармійці. Кинувши в куток штані і сорочку, сіли до столу.

— Ну, граймо далі. Хто здає карти?... Попа розстріляли. Троє штанів надів, боявся, що змерзне. Ну, ми його погріли, більше не буде мерзнути. — І засміявся, задоволений своїм жартом... Мені моторошно стало. Мороз пробіг поза шкірою. Я уявив усю трагедію, яка стала щойно ось тут за стінами цього будинка. Я стояв збоку, дивився на цих людей, що ось тільки пару хвилин тому убили чоловіка, якого вони ніколи раніше не бачили, і який їм нічого злого не зробив. А тепер спокійно собі сидять, грають у карти і не думають про свій страшний злочин, який щойно зробили. Ніби це не людину вони вбили, у якої лишилася жінка і діти — сироти... Я дивився на цих молодих ще хлопців, і мені страшно стало. Я уявив собі, що минуту роки, і ці вбивці одружаються, у них будуть діти. Вони будуть виховувати своїх дітей, розповідати їм про свою "героїчну" боротьбу за радянську владу. Будуть хвалитися своїми нагородами, своїми орденами. А діти будуть горді своїми батьками- "героями", і в інших, у нових умовах будуть наслідувати своїх батьків, борячись із "ворогами народу". І яке вони побудують суспільство?!

На другу і на третю ніч повторилося те саме. Тіла розстріляних до ранку заносило снігом. Неможливо було нам довше залишатися в такому товаристві, і ми розбрелися хто куди.

Я, виходячи звідти, не знав, де я знайду пристановище, а тому залишив своє убоге майно на-призволяще, вирішивши зайти потім уденъ і забрати його.

Улаштувавшись у своїх знайомих, на другий день я пішов забирати свої речі. Щоб не притягати до себе уваги нових господарів міста, я по-відрізав близкучі гудзики від своєї семінарської шинелі. Ійшовши за місто, я підняв комір шинелі, нахилив голову, ховаючи лице від холодного вітру і від снігу, я нічого не бачив, що робиться попереду мене. Аж раптом я почув якийсь крик, що заставив мене підняти голову і подивитися вперед. Салдат, ставши в снігу на одне коліно, націлявся вперед себе, а кілька дітей, перекидаючись у снігу, розбігалися хто куди. Я зупинився, не знаючи, що сталося, і чи мені можна йти вперед, чи повернутися назад. Зліва я побачив юрбу червоноармійців у кожушках, обвішаних зброєю. Той, що націлявся на дітей, побачивши мене, тукнув до мене: — Іди сюди, не бійся, тобі нічого не буде.

Не знаючи, що зі мною може статися, я з острахом наблизився до озброєної юрби червоноармійців. Червоноармійці розступилися і я побачив усередині чоловіка в селянському кожусі. Він стояв у снігу на колінах. В моїй пам'яті залишилися його очі. В них було стільки жаху, відчая, благання і ще чогось, що не можна визначити ніяким словом... Ті очі, які я бачу і тепер, через шістдесят років, дивилися на мене, сподіваючись на якесь чудо. Хоч нещасний знав, що чуда не може статися, бо він мене бачив уперед, як і я його. Так буває з тим, що тоне і хапається за соломинку, знаючи, що вона його не врятує. Тією соломинкою і я був для нього...

Тільки один раз ішо в моєму житті довелося мені побачити такі очі. То було в Харкові в 1942 році. В місті лишилося кілька десятків тисяч (говорили, що коло 90 тисяч) євреїв. То були ті євреї, що не повірили чуткам, що німці винищують усіх євреїв, вважаючи це за чергову комуністичну брехню і пропаганду. Та, на жаль, на цей раз це не була брехня. Усім євреям наказано було виїхати в 13-й район за тракторний завод. Кожного дня групами в кілька сотень чоловік німецькі есесівці вели їх до ярків і розстрілювали, поки винищили всіх...

Одного дня між тракторним і Харковом я зустрів молодого єрея. Він, видно, вирвався якось із того табору смерті і йшов. Куди? Він і сам не зінав... Він подарував мені свої очі, що нагадали мені того нещасного селянина в кожусі, який стояв на колінах у снігу в оточенні озброєних червоноармійців.

— Чи ти знаєш цього чоловіка? — запитали мене.

Ледве чутно я відповів:

— Не знаю.

— Іди, — сказали мені.

Я пішов, а за мосю спиною лишився нещасний селянин в оточенні озброєних червоноармійців, від яких залежало його життя. На моїй душі я відчував такий тягар, ніби вони і мене втягли в той злочин, який мають вчинити.

— Запитайте ще когось, може хтось мене впізнає. Я ж ні в чому не винен, — почувся його

благальний розпусливий крик. Далі почувся залп багатьох рушниць і все стихло.

Звершився суд революції... Суд "скорий, правий і милостивий"... А скільки їх, таких "судів" звершилося на всіх просторах червоної імперії, і за що? І для чого? Для чого потрібні були ті невинні жертви? Хто дасть відповідь? Чи не для того, щоб через 60 років робітник за свою важку працю одержував удвічі менше, ніж одержує допомогу по безробіттю робітник у так званих капіталістичних країнах?

**
*

Але повернуся знову до минулого, до того ж 1918 року. Почали господарювати в місті нові господарі. Перш за все заарештували й посадили до в'язниці всіх "неблагонадійних". Заарештували і нашого директора Михайла Дмитровича. Життя заарештованих було в руках Чрезвичайної Комісії — "ЧеКа". Страшний був начальник ЧЕКА — Полоп. Про його звірства і тортури розповідали жахливі речі. Але ми з Сашком відважилися піти до нього і прохати, щоб випустили Михайла Дмитровича, бо він не був ні в чому винний.

— Так ви, хлопці, прийшли за ворога народу просити? — запитав нас Полоп.

Ми почали говорити, що директор ніколи не виступав проти совєтської влади.

— Єо він знав, що ми прийдемо. Але, що він наш ворог, то ми знаємо. Ми добре знаємо все його минуле. Знаємо, до якої він партії належить. — Помовчавши, сказав: — Ми його пустимо, але випустимо таким, що він уже не здатний буде до будь-якої контрреволюційної роботи. Ви що? Хочете його побачити? Я дам вам перепустку.

Із перепусткою ми пішли до в'язниці, щоб побачити Михайла Дмитровича. До в'язниці нас не пустили. Ми почекали коло в'язничних воріт, поки привели Михайла Дмитровича. Ми стояли коло воріт на вулиці, а в дорозі по той бік воріт був Михайло Дмитрович. У воротах було загратоване вікно. Через те вікно ми і розмовляли. За той короткий час, як його взяли до в'язниці, Михайло Дмитрович дуже змінився. Він похуд, постарів і посивів. Ми сказали йому, що нам обіцяли його випустити, та це його не порадувало. Він дивився безнадійно. "Що з того, що випустять? Сьогодні випустять, а завтра знову візьмуть". З тим і попрощались. Залишився тягар на душі від нашого побачення. Думалося помогти нашему Михайлові Дмитровичу, пробудити в нього надію на краще, але побачили, що ми безсилі щось зробити.

Після того я вже не бачив Михайла Дмитровича. Його, справді, випускали, а потім знову забрали. Коли до міста стала підходити нова влада, довелося господарям міста відступати. У в'язниці залишалося 45 в'язнів "неблагонадійних". Їх ще не встигли розстріляти. Відступаючи, забрали і в'язнів і погнали їх. За містом був великий сосновий бір. Там, у тому борі, на великій поляні, зупинилися. Тут має відбутися суд і має бути виконаний вирок.

Першого викликали директора семінарії нашого Михайла Дмитровича, потім директора чоловічої гімназії. Прочитали постанову суда: "Військовий трибунал ухвалив вас обох помилувати. Ми залишаємо вам життя. Але ви мусите бути свідками виконання нашого пролетарського судового вироку над іншими ворогами народу. Ви мусите дивитися, щоб запам'ятати на все життя. Якщо будете відвертатися, вас теж розстріляємо".

Далі почали викликати по одному і читали: "За постановою революційного трибуналу засуджено до розстрілу", — і тут же розстрілювали. Але ззаду наступав ворог, і не було часу довго возитися з усякими формальностями. Зачитали прізвища всіх, що ще залишилися живими, прочитали, що всі вони засуджені до розстрілу. Прострочили з кулемета, прикололи багнетами тих, які ще ворушилися, а тоді сказали тим двом "свідкам":

— А ви тепер ідіть геть!

Ноги приросли до землі і не могли рухатися. Все тіло окаменіло, завмерло... Аж потім, коли почули погрозу і крик:

— Ну, чули?! Гайда мені, та швидше звідси, а то будете теж тут лежати!... Аж тоді ноги зірвалися, і вони пішли.

Три дні Михайло Дмитрович не міг говорити. Отупів якось. Сидів мовчки, тільки слізози самі лилися з очей... А потім виїхав кудись разом із сім'єю, і дальша доля його мені не відома...

**

Ось такі сумні картини залишилися в моїй пам'яті про ті часи, які комуністи називають "Епоху героїчної боротьби нашого народу за владу соцістів".

Ніякої героїки і ніяких справжніх народних героїв у тій боротьбі не було. Ленін кинув гасло: "Грабуй награбоване! Все має належати тобі!" І злочинні елементи, які мали в руках рушницю, ішли грабували, убивали невинних людей, наводячи жах і тероризуючи народні маси. А очолювала і керувала терором — Чрезвичайна Комісія — "Чека" з катами, такими як Дзержинський, Саєнко і тисячами інших катів-садистів, що їхні методи тортуру потім через 25 років вивчало й використовувало німецьке Гестапо.

І годі шукати якісь високі ідеї, за які боролися під час революції. Ніхто за них не боровся. Ідеї — то були гучні порожні фрази, що ними прикривалися ті, у яких була єдина ціль: завоювати владу для себе, стати необмеженими володарями мас...

Боротьба закінчилася. Ті, що прагнули влади, тепер стали володарями мас. Під час революції комуністи обіцяли, що вся земля, фабрики, заводи будуть належати народним масам. Тепер все стало державною власністю, а трудящим масам залишилася лише тяжка праця на них і нещадна експлуатація. А перед новою владою, владою комуністів, стала тепер ціль: тримати владу в своїх руках, не випускати її ні за яку ціну. Ні про який народ, чи про його благо, ніхто не думає і не турбується. "Народ для нас, а не ми для народу". А для того, щоб цей народ був безсло-

весним рабом своїх володарів, Чека — КГБ — цей "караючий меч революції", як і раніше, нещадно винищує всяких "ворогів народу".

Хтось, не пригадую, дав таке визначення трьох етапів революції:

Революції задумуються ідеалістами,
Здійснюються катами,
Використовуються пройдисвітами.

**
*

Але не кожна революція з того починається і тим закінчується. Буває, що на чолі революції стають люди, які справді є виразниками прагнень і волі народу. Тоді революція закінчується на користь народних мас. Приміром, Американська революція проти Англійської імперії закінчилася створенням вільної демократичної Американської республіки. Що ж до більшовицької Російської революції, то таке визначення трьох етапів її цілком вірне. Хіба що до визначення третього етапу: "Використовується пройдисвітами", треба ще додати: "і катами (Чека, ГПУ, НКВД, КГБ), які допомагають їм тримати владу в своїх руках".

У час, коли Азія, Латинська Америка визволилися від колоніальної залежності, коли національна ідея заполонила світ, українці задовольняються гідким ремігантам про неможливість відділення, бо нас, нібито, завоюють або німці або американці, або Бог знає хто ще. І в той же час в Європі преспокійно живе 34 незалежні держави, які не знають, що таке колючий дріт на кордонах".

Валерій Марченко
Урал, 1975 р.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

повідомляє, що вийшла нова книжка

Докії Гуменної

МИНУЛЕ ПЛИВЕ В ПРИЙДЕШНЄ

Перед Вами розстелиться безмежня творчости наших далеких предків із шостого-четвертого тисячоліття до наших днів. Знайдете в ній коріння нашої самобутності і джерело сучасної снаги.

384 стор. 605 ілюстрацій. Тверда оправа.

Ціна — \$10.00. Книгарням знижка.

Замовлення надсилати на адресу:

D. HUMENNA

c/o The Ukrainian Academy of Arts and Sciences
in the U.S., Inc.

206 W. 100th Street, New York, N. Y., 10025, USA

Ваша публічна бібліотека тепер має для вас крім книжок також багато інших послуг.

Сітка публічних бібліотек Онтаріо є повним
вашим інформаційним центром.

Ви можете крім книжок для читання і студій також позичати й інші речі у публічній бібліотеці. Ваша публічна бібліотека належить до сітки чотирнадцяти бібліотечних систем Онтаріо, які кооперують між собою і діляться своїми засобами. І завдяки цьому бібліотеки тепер пропонують багато додаткових послуг, як наприклад:

1. Фільми, платівки і відео-касетки;
2. Спеціальні програми: година оповідань, промови, демонстрування і виставки;
3. Книжки багатьома мовами;
4. Довідко-інформаційне обслуговування;
5. Книжки поштою для хворих, інвалідів і людей, проживаючих у віддалених місцевостях;
6. Книжки друковані великим шрифтом і книжки із записаним голосом для людей з певними фізичними вадами;

7. Міжбібліотечний обмін книжками, щоб дати вам можливість дістати бажану книжку, не дивлячись, в якій бібліотеці ця книжка знаходитьться;
8. Газети, журнали й урядові інформативні публікації.

Ми завжди маємо щось цікавого для всіх людей різного віку. Не забувайте заходити до бібліотеки у вашій дільниці міста.

Reuben Baetz,
Minister of Culture
and Recreation
William Davis, Premier

Province of Ontario

ВИСЛОВИ ПРО ЖИТТЄВІ ЦІЛІ ТА ПЕРЕКОНАННЯ.

Бездіяльна людина ніколи не може бути по-справжньому щаслива.

ГАЙНЕ

**

Скритність — пристановище слабих.

БЕКОН

**

Хто не ненавидить по-справжньому зла, той не любить по-справжньому добра.

Р. РОЛАН

**

Бідні ті люди, у яких немає в житті цілі.

ПАСКАЛЬ

**

Правильне дозування афоризмів мінімум слів, максимум думки.

Марк Твен

**

У кожної людини є три характери: той, який її приписують, той, який вона сама собі приписує, і, нарешті, той, який у неї насправді.

ГОГО

Василь ЧАПЛЕНКО

ДІДУСЕВЕ СВЯТО

АБО ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ, ЧОМУ СТАРІ ЛЮДИ ВОЛЮТЬ ЖИТИ ОКРЕМО ВІД ОНУКІВ

Біологічний етюд

ЧАСТИНА ПЕРША:

ГОТУВАННЯ ДО ПРИЇЗДУ ГОСТЕЙ

Не дуже був радий Петро Наливайко наближенню свого чергового дня народження. У нього вже їх, тих днів народження, було так багато, що про них і думати не хотілось. А крім того, він, як людина свідома, та ще й колишній науковець з фахом біолога, розумів, що кожен такий урочистий день підштовхував його близиче до "ями". У житті він уже нічого не хотів, крім непорушного спокою. А звик він до такого спокою, щоб йому не треба було вранці думати, де лежать його окуляри, без яких він був сліпий, але які він міг навіть помацки, із заплющеними очима знайти. Намацуваючи він ногами так само без труdnощів біля ліжка й своєї виступці. Безтурботно йшов він умиватись чи там снідати, не боячись, що може зачепитись за щось із меблів, якби воно за ніч опинилося не там, де було вчора, позавчора, місяць, рік чи й більше тому.

Його старенька, маленька й сухенька, як скіпочка, дружина Надія теж не була така вже жвава, щоб їй легко було будь-які роковини, свої чи чоловікові, справляти, хоч отої звичний, як схід і захід сонця, порядок у їхній хаті був переважно на її голові і в її руках.

Як бути щирим, то можна б сказати, що їм обою було б уже краще без урочистих роковин чи якихось інших свят.

Але вони мали дві донечки, які, спасибі їм, не цуралися своїх стареньких батьків і рік-у-рік їхні роковини не тільки листами з поздоровленнями відзначали, а й урочисто в їхній хаті властовували. Та й своїх діток, а Петрових та Надіїв онучків привчали до того, щоб вони шанували дідусеві та бабусині свята, як вони їхні іменини та дні народження називали.

А онуків у них було четверо.

У старшої дочки був синок-одинак, що на нього їй довелося чи не десять років чекати. Тим то з нього був материн мазун, ба й ідол, на якого вона молилася. З огляду на це його й названо незвичайним іменем — Ромуальд, хоч для побутової зручності його називали Ромком. А в хвилині особливої ніжності мати зверталася до нього: "Хлопчику!" або навіть: "Мій хлопчику!" Само собою розуміється, що вона не давала на нього й порошинці впасті, а бувши жвава й рухлива на вдачу, просто бігала за ним, боячися, щоб з ним, Боже борони, чогось не сталося. Ромуальд-Ромко був уже вісім років завстаршки.

Молодша дочка мала вже трійко — одну дівчинку й двох хлопців, з перспективою, що могла мати ще більше діток, а Петрових та Надіївих

онучків, Дівчинка, Надійка на імення, названа так на знак пошани до її бабусі, випередила своїх братів років на п'ять і тепер мала тринацять років. Була вона й на вроду викапана бабуся, тоненька, як билинка, з великими блакитними очима (в бабусі блакить очей, зрозуміла річ, була вже не така яскрава), а з огляду на свої тринацять років не була така пустуха, як її брати, — була спокійна, чесна. З хлопців — Олесь мав вісім років, а Павлусь — чотири.

Мавши більше, як її старша сестра, нащадків, та ще й з отією перспективою, плюс важконьку, успадковану від батька постать, ця мати не бігала за своїми "вилупками", як вона жартом своїх дітей називала. Вони росли в неї, сказати б, самопасом. Але возила їх на всі "дідусеві" чи "бабусині свята"... Цим разом, як вище на це натякнуто, мало бути дідусеве свято. Та ще яке свято: вісімдесятиріччя!

Отож іще заздалегідь задзвонили телефони на обох кінцях телефонних дротів — у помешканнях обох дочок, що жили в місті, та в хаті старих батьків, які на старість, ради спокою переселилися на село.

Ці дзвінки телефонів були прелюдією до самого свята. З боку дочок це були питання, що приготувати на урочистий обід, що вибрести на подарунок, ба навіть, як поодягати онуків, щоб вони самим своїм виглядом гідно вішанували дідуся. А з боку старих батьків це були тільки відгуки на пропозиції. А втім, "відгукувалася" тільки стара Надія, а сам герой свята Петро Наливайко покищо міг не порушувати свого звичного спокою, сидів переважно в своєму фотелі біля вікна в вітальні, "проглядаючи" якусь там газету або книжку. А що його старенька вже недочувала, то в його обов'язок увіходило тільки гукати її, як вона поралася десь у кухні, а телефон дзвонив у спальні:

— Телефон!

О, старій господині ніколи було сидіти! У неї ж, крім телефонів, було ще прибирання в хаті, витирання пилу на меблях, миття "хоч ізсередини" вікон. Їхнє мешкання було на другому поверсі і через те їй доводилось обмежуватись тільки таким миттям. А про надвірний бік вікон вона звичайно казала: — Хай їх міс божий дощик...

Часом і Петро, як йому набридalo сидіти в фотелі, приєднувався дс її порання, але його участя у поранні була така, що він тільки "заваджав" їй своїми балачками. Іноді він говорив їй якісь дурниці, яких стара Настя майже не слухала, як от:

— На мою думку, прибирати в хаті треба не

перед приїздом гостей, а після їхнього від'їзду...
Бо, знаєш, діти...

На це Настя тільки махала рукою — і робила своє. Правда, час від часу вона мусила присідати на канапу, щоб відпочити: здоров'я ж було й у неї не таке, як у молодої.

При такій нагоді старий Петро висловлював поважніші думки (хоч і не вперше вже!), бо тепер Надія мусила його слухати. Він ставав перед нею і промовляв так, як колись перед студентами з професорської катедри, навіть з відповідними жестами. Але тема його була пов'язана з хатньою ситуацією.

— От ти, Надіє, утомлюєшся від таких незначних рухів, як витирання пилу з меблів. А чому? Та тому, що твій старий організм уже не має тієї біологічної енергії, що її ти мала замолоду, а найбільше в дитинстві. У дитини, при всій, здавалося б, малій силі, цієї енергії найбільше через те, що її треба вижити. І це загальний закон для всяких "дітей", в тому числі й для малят у тварин. Звідси походить їхній постійний рух, чи то в формі гри, чи то в борюканні між собою. От ти бачила на телевізорі в "дикому царстві" малих левенят. Вони, як не сплять, то або перекидаються одне через одного, або не дають матері — левиці відпочити, лазять через неї, хапають за хвоста. Ну, а та не гнівається, ще навіть гладить їх лапою, сказати б, голубить, облизує, щоб були чистенькі. І це також згідно з біологічним законом. Батьки повинні дбати про дітей, про їхнє збереження, поки ті не стануть на власні ноги. Але це не значить, що діти, чи то левенята, чи то людські, повинні з вдячності дбати про старих батьків. Закони природи жорстокі, і серед них немає закону вдячності. Через те левенята без жалю пізніше кидають своїх батьків...

Розбалкавшись, старий Петро тепер навіть сказав з відчайдушною прямотою, що він не нарікав би на своїх дочек, якби вони так само, як левенята левів та левиць, позабували їх. Ахі-кі!

Надія слухала й не слухала ці учени міркування свого старого, подумки покладаючи це більше на карб його похилого віку, аніж на його колишню вченість. Проте й не сперечалася з ним. У неї ж іще не вивітрилося з пам'яті, що його, професора університету, всі шанували. Його, а разом з ним і її, його щасливу дружину. Називали: "Пані професорова"... А в її мовчазній опозиційності до його думок підтримували її дочки. Вони ж, як уже сказано, хоч і не потребували батьківської опіки (бо добре повиходили заміж), але не були такі невдячні до своїх батьків, як оті левенята до своїх левів та левиць. Адже вона могла навіть хвалитися перед своїми знайомими, які частенько нарікали на своїх забудькуватих дітей, — казала:

— Дякувати Богові, наші діти нас не забувають.

Та от, нарешті, надійшов і той радісний день, теє дідусеве свято. А радісним це свято було, мабуть, тільки для дочек та онуків, ну, і можливо, для старої Наливайчихи. Сам старий Петро Наливайко не тільки не дуже був йому радий, як вище сказано, ще тоді, як воно тільки

наближалося, а вже й побоювався тепер, коли воно наблизилося: тепер виразніше стали йому на пам'яті його такі попередні свята. Ну, а вже про обох їхніх зятів можна б сміливо сказати, що вони зовсім не були йому раді. Вони воліли б піти в цей вільний від роботи день на футбольні змагання або на якусь іншу, веселішу розвагу.

Але зяті, згідно з ученими висловлюваннями їхнього тестя, колишнього професора біології, мусили коритися своїм жінкам. Таке чули вони з його уст ще тоді, як їм було приємно, що вони побралися з дочеками їхнієї знаменитої людини.

Професор Наливайко казав, що подружжя зберігаються тільки в тому разі, як чоловіки скоряються жінкам, а як ні, тоді подружжя розпадаються. Така біологічна нерівноправність ніби то походила ще з тих часів, коли жінка, а не чоловік, творила в печері родинне вогнище. Він навіть покликався на своє власне подружжя.

— От і в нас, — казав він, поглядаючи з любов'ю на свою дружину: — ви бачите, яка маленька супроти мене на зріст моя жіночка, а в хаті вона командує. Де і як мають стояти меблі — це її, а не мої вказівки, яке вікно має бути відчинене, а яке зачинене — також. Вона втручається навіть у моє господарство, переважно тоді, як витирає порохи на моєму письмовому столі...

У слухності цього закону обидва зяті давно вже, в процесі співжиття з професоровими дочками переконалися, а через те слухняно їздили за всі бабусині й дідусеві свята. З огляду на це їх можна б назвати зятями-мучениками...

Сам професор Петро Наливайко, чекаючи тепер приїзду гостей і потерпаючи за свій спокій, ставав дедалі нервовіший, напруженіший. Він уже не міг усидіти спокійно навіть у своєму улюбленому фотелі біля вікна в вітальні. Тепер його слух був скерований на вулицю чи під'їзд до їхньої хати, і він на кожен там звук підводився, щоб заглянути в вікно, чи вже не їдуть.

Надворі була вже весела провесна, — день соняшний, теплий, і Надія навіть вікна повідчинала. А десь там на даху подавали свої бадьорі голоси шпаки, що з півдня прилетіли.

Старенька господиня Надія гуздралася біля кухні, Петро чув дзвіякіт посуду, що його вона розставляла до обіду на столі. Але й вона час від часу "прибігала" до вікна, щоб у нього заглянути, а мимохід поправляла в свого старого краватку, яка чомусь у нього, від його, мабуть, незвичної "рухливості", ізсовувалася набік. Цю краватку вона сама купила йому для цього уроочистого свята, добравши під колір його новенької сорочки та брунатного, святкового костюма. Вона таки його справді ради цього свята причепурила і тепер майже з любов'ю на його святкову постать дивилася. Його невеличкі сивенькі вуса були підстрижені, а щоки й підборіддя чистенько поголені.

Хоч вона й сама була не в меншому напружені, але один раз навіть пожартувала:

— О, ти ще в мене хлопець, хоч куди козак!

Та от унизу, перед їхнім мешканням загуло авто, — загуло й спинилось. Старий Петро "підхопився" на ноги, глянув у вікно, а тоді гукнув до Надії:

— Приїхали!

Гукнув, але не зінав, що в таку мить робити — відчиняти двері чи так, на місці, чекати. Та його випередила господиня. Не встиг її "козак" ще й розв'язати цього ненаукового питання, як вона вже була біля дверей і широко їх відчинила гостям назустріч. Сама стала майже на порозі...

ЧАСТИНА ДРУГА, ГОЛОВНА: ПРИЇЗД ГОСТЕЙ І СВЯТКОВІ УРОЧИСТОСТІ

Це приїхала старша дочка, з чоловіком і з своїм синком-одинаком. Цього онука, Ромуальда-Ромка, бабуся Надія найперше з усієї цієї родинної процесії побачила. Вгодований, як добрий бузівок, він проте, вихором, вилетів залишими сходами на другий поверх. Бабуся хотіла вхопити улюбленця онука в свої обійми, але той спритно обминув цю перешкоду, проскочивши попід її руками прямо в хату. У хаті він не звернув аніjakісінької уваги на виструнченого (ой, чого це йому коштувало!) дідуся і вистрибом, як молодий лошак, подався в одну кімнату, вискочив звідтуди й перебіг у другу, наникнув до кухні. При цьому з кожній кімнаті, на бігу, він умикав і вимикав світло, немов би перевіряв, чи електрика в дідусовім господарстві справна. Старий дідусь зінав цю його звичку "перевіряти" електрику, але кожний спалах світла викликав у старім дідуся вімілі нервовий здриг, ніби його проймала електрична іскра. А крім того, його стрибки могли насторожити сварливу сусідку знизу, яка, напевно, до них уже прислухалась.

О, так, у цього хлоп'яка біологічної енергії було не менше, як у тих левенят, що їх у "дикому царстві" на телевізорі показували!

Його мати, молодиця середнього віку, аж захекалася, поспішаючи за своїм одинаком. Але на порозі її затримала мати-бабуся, і вони щиро поцілувалися, та, навіть цілуючи свою матір, молода мати через її плече пасла очима біганину свого мазуна-бузівка. Визволившись із материних обіймів, молодиця кинулася до батька, нашвидку його поцілуvala, а тоді погналася за своїм сином.

— Ну, хлопчику! — гукнула вона до нього з найбільшою ніжністю в голосі. — Ти ж привітуйся з дідулем! Ти ж приїхав на його свято... (Про вітання з бабусею вона не сказала, бо, либо, припускала, що він привітався з нею на порозі). Але її словесне напучування не подіяло на енергійного бузівка, — довелось його піймати і за руку привести до виструнченого героя свята — дідуся.

Приведений силоміць, хлоп'як зиркнув на непікавого йому старого діда з-під навислого на очі русого, модно запущеного мало не до пліч волосся — і мовчав. А мати:

— Ну кажи: "З днем вашого народження, дідуся! Довгого віку вам!"

Онук-бузівок промимрив собі під ніс тільки останні слова:

— Довгого віку...

— О, дякую, дякую, онучку! — сказав дідусь і хотів погладити його лянне волосся. Але цей порух ніжності дідусові не вдався так, як і бабусі обійми. Хлоп'як, скористувавшись тим, що

мати випустила його руку, стрибнув геть і подався тепер уже на балкон, грюкнувши дверима дідусові по нервах.

Мати з переляканням криком кинулася за ним: "дитина" ж могла, при такім надмірі в ней біологічної енергії, впасти через поруччя з другого поверху і вбитися.

Справді, така можливість не була виключена: дідусь Петро бачив крізь скляні двері, що його онук уже сидів верхи на поруччі, а його мати силкувалася стягти його звідти. Хлоп'як вимахував руками й ногами і трохи чи не хотів улучити матір ногою в живіт, щоб її відігнати від себе.

Проте дідусові було ясно, що хлопець не впаде, а тільки навмисно лякає матір, — тим то зразу заспокоївся і з полегшенням зідхнув. Йому навіть захотілося, щоб дочка довше пововтузилася з тим онуком на балконі, де можна гупати, скільки завгодно, бо це гупання не дійде до сварливої сусідки. Зрештою, він і сусідку розумів: для всякого, хто живе на першому поверсі, гупання на другому поверсі діє на людину так, ніби її гуапають по голові. Трохи заспокоївся, але стояв наструнчений...

Стара Наливайчиха глянула стривожено на свого закам'янілого старого, але тільки сплеснула руками. На балконі ж діялося важливіше, і вона кинулася й собі туди.

А тим часом прийшов повільною ходою зять-мученик, вінісши кошик з харчами та пакунок з подарунком. На його прим'ятому обличчі з невеличкими чорними вусами під носом та запущеними до половини щік бурцями була просто написана нудьга. Поклавши приносини на канапу, він скинув одним оком крізь скляні двері на балкон, де побачив свою жінку й сина в обопільнім борюканні. Але, мабуть, не надав цій звичній для нього картині ніякої ваги. Підійшов до тестя й подав йому руку:

— Здоровенькі були! З днем народження...

— А, доброго здоров'я! Дякую. Сідайте, будь ласка! Як іхалось? Добре? Та погодка непогана...

Посідали обидва й почали спокійно говорити про погоду, користуючись тим, що "левеня" Ромуальд-Ромко був десь там у руках матері й бабусі. А втім, говорити мусив переважно сам герой свята й господар, бо зять був млявим на вдачу й небалакучий, та ще й невиспаний (працював уночі) і тільки "мугукав".

(Закінчення в наступному числі)

Нація програє не тоді, коли багато її синів замагається за лаври першості в служенні їй, а тоді, коли з'являється покоління, яке ні на що не претендує: не претендує на власний погляд щодо долі нації, не претендує на окреме місце в житті чи, скажімо, в літературі — не претендує ні на що, тоді, втративши свою індивідуальність у загальній масі, загубившись, мов сіра вівця, в овечій отарі, вона стає в руках пастуха великою масою глини, якою можна прихлопнути будь-що живе.

Левко Лук'яненко
Україна, 1977 р.

Ірина СМИК

СЛОВО НА БЕНДЕТІ

(В день зустрічі ОДУМ-у з українським громадянством, 2-го вересня 1978 р.)

Наша зустріч цього року, присвячена шістдесятліттю проголошення Української Народної Республіки — є свідченням тягlosti нашої боротьби, свідченням передачі обов'язків боротьби за визволення України старшим поколінням — поколінню молодшому.

Молодь завжди і скрізь є тією частиною народу, яка прагне вперед, до нового. Вона є втіленням сил революції, що несуть зміни існуючого стану і початок нового життя.

Василь Іванович Гришко, ідеолог УРДП, в книжці "Молода Україна пореволюційного сорока ліття під советами" згадує, що ще задовго до вибуху революції 1917 року революційність молоді добре розуміли і пізніше використали більшовики. Ленін навчав свою партію, що "молодь вирішить вислід усієї боротьби". Боязнь молоді він звав "ідіотською хворобою" і закликав цю хворобу поборювати всіма силами.

А Карл Лібкнехт, один із організаторів світового комуністичного руху молоді, говорив, що "на чиєму боці молодь — на тому боці армія, за ким молодь — тому належить майбутнє".

Українська національна революція 1917-18 років була також в основному справою української молоді, хоч, на жаль, українські партії того часу свідомо не ставили ставку на молодь.

Українська студентська молодь початку ХХ-го століття поклала основи політичних партій, ідеологічно оформила їх і проголосила перші революційні програми.

1900 року студенти Харкова заснували Революційну Українську Партию, в 1901 році 27-літній основоположник та ідеолог українського націоналізму Микола Міхновський заснував Українську Народну Партию і в брошурі "Самостійна Україна" перший висунув гасло самостійної України.

Зав'язкою галицьких Українських Січових Стрільців була львівська студентська організація.

У проводі української революції та серед діячів створеної нею Української Народної Республіки були в більшості представники молоді.

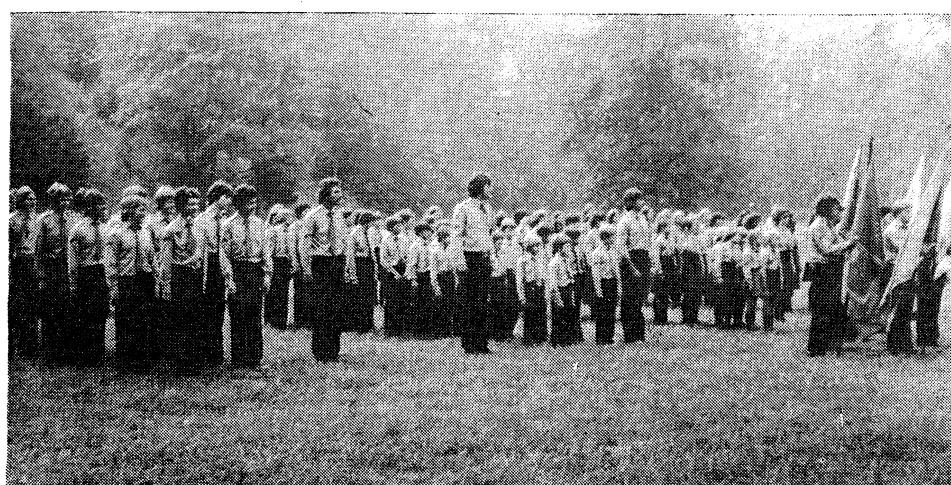
В 1918 році, коли в січні було проголошено IV Універсал — прем'єром українського уряду був 38-літній Володимир Винниченко, Головному Отаманові Симонові Петлюрі — було тоді 39 років, голові пізнішого українського уряду Ісаакові Мазепі — 34 роки, полковникові Євгенові Коновалецькому — командиріві корпусу Січових Стрільців — 27 років, Василеві Тютюнникові, головному командувачеві Дієвої Армії УНР, який передчасно помер від тифу, було 26 років, а Олександрові Севрюкові, голові української делегації на мирові переговори в Бересті, пізніше послові УНР в Берліні — тільки 25 років.

Думаю, цих прикладів вистачить, щоб показати, що в революційні роки 1917-1919 років революцію в Україні творили, а пізніше нове життя будували люди одумівського віку.

І тепер, продовжуючи боротьбу з ворогом, який брутально подавив здобутки нашої революції, в Україні в передніх лавах борців за волю нашого народу стоять молоді люди. Коли ж дехто з них і є середнього віку, то вони досягли його у в'язницях та на засланні.

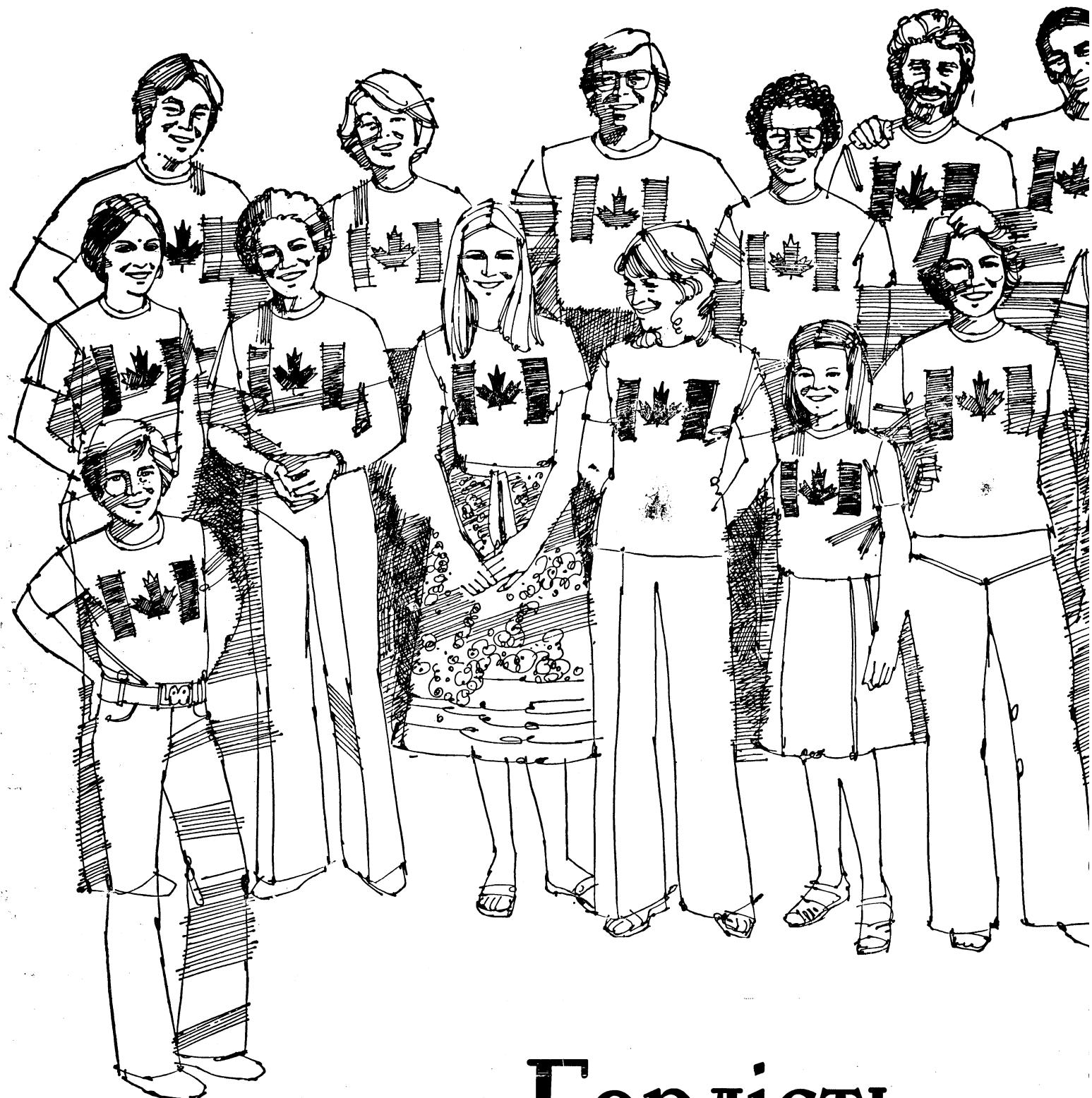
З наведених прикладів ми мусимо зробити практичний висновок: одумівська молодь, я маю на увазі старшу одумівську молодь, мусить не обмежуватись лише забавами та спортом, а поступово, беручи приклади з української молоді сімнадцятих і вісімнадцятих років, переймати від старшого покоління керівництво українськими політичними і громадськими організаціями.

Наша активна праця в цих організаціях буде найкращим відзначенням шестидесятиліття проголошення Української Народної Республіки.

Одумівські відділи на зустрічі
ОДУМ-у з українським
громадянством.

Оселя "Україна",
3-го вересня 1978 р.

Гордість без упереджень

Усі ми прагнемо самопошани... і поваги наших сусідів та приятелів.

Як вільні громадяни, що проживають у демократичному суспільстві Канади, ми маємо право затримати й надалі свої культурні цінності, релігійне виховання, історію і самобутність. **Перш за все ми маємо право бути вільними від упереджень і переслідування...** право жити в єдності серед нації, в якій ми всі рівні... де ніхто не "крашій".

Ваш канадський уряд уможливлює це все шляхом постійної політики багатокультурності. Ця політика дозволяє всім нам, як рівним, зберегти нашу культурну спадщину та свідомість про неї і допомагає нам краще зрозуміти один одного. Політика багатокультурності здійснюється шляхом низки різноманітних програм, в яких приймають участь провінційні уряди, освітні системи, засоби зв'язку (преса, радіо, телебачення тощо), громадські угруповання... і нарід Канади.

Одним з важливих завдань вашого Міністерства Багатокультурності є забезпечити однакові можливості для всіх канадців, без огляду на їх культурну принадлежність.

Політика багатокультурності вашого канадського уряду допомагає нам усім навчитись краще жити разом, породжуючи у нас гордість за себе, за наші культурні джерела й багатства, за нашу націю. Гордість... без упереджень!

Дост. Норман Кафік,
Міністер Багатокультурності

Multiculturalism

unity through human understanding

Honourable Norman Cafik
Minister of State
Multiculturalism

L'honorable Norman Cafik
Ministre d'Etat
Multiculturalisme

ПАНОРАМА НОВИН

ЗВІЛЬНІТЬ РУДЕНКА!

В Україні самвидав поширює текст звернення українського лісменника і члена Української Гельськінської групи Олеся Бердника в обороні засудженого Миколи Руденка, голови Української Гельськінської групи.

До Організації Об'єднаних Націй, Нью-Йорк,
Комітету прав людини,
Організації Міжнародної Амнестії,
Предсідника Президії Верховної Ради СРСР
Л. Брежнєву

Відкритий лист

У день Перемоги над фашизмом проголошую голодівку, вимагаючи звільнити з ув'язнення фронтовика, інваліда війни, комісара, поета, філософа Миколу Руденка.

Сумління тих, що вижили, віління тих, що загинули за Свободу, вимагають: годі вбивати і в'язнити, годі катувати і переслідувати!

Мир прийде тільки тоді, коли не будуть переслідувати борців за ідейні пошуки і за Право!

Свободу Миколі Руденкові і його сподвижникам!

9 травня 1978

Оле́сь Бердни́к
лісменник".

КАТЕДРА УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ТОРОНТОСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Федерація Українських Канадських Професіоналістів і підприємців започаткувала фінансову акцію для створення катедри українських студій в Торонтському університеті.

У цьому університеті є добре розвинена україністика в департаменті славістики, українська бібліотека є найкращою на сході Канади і головне є досить студентів, які хотіли б вивчати історію чи політичну структуру України.

ПЕРШИЙ РІК ІНСТИТУТУ ІМ. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Інститут ім. Симона Петлюри діє як наукова інституція уже один рік. Як на початки праці, громадянство досить добре підтримало Інститут морально та фінансово. За цей час надійшло до 4-ох тисяч дол. готівкою та деклараціями. Імена жертвовавців будуть опубліковані у брошурі "Інститут ім. Симона Петлюри: перший рік його діяльності".

Ще минулого року Інститут видав бібліографію про Симона Петлюру, як відповідь на книжку д-ра Фельдмана, що назвав свою книжку "Погромщик". У бібліографії про Симона Петлюру зібрано літературу 8-ма мовами, всього коло 850 назов.

Інститут ім. Симона Петлюри, у співпраці з УККА, Відділ Мічіган, готує монументальну працю про більшовицький злочин у Вінниці. Ця праця вийде англійською мовою і складатиметься з повного тексту офіційного звіту Міжнародної Комісії, що досліджувала цей злочин у 1943 році. Так само буде долучений англійський переклад спогадів члена Комісії інж. М. Селешка. Ці спогади уже перекладені на англійську мову. Так само до праці будуть долучені вибрані спогади окремих очевидців.

Перекладається на англійську мову I-ий том Творів Симона Петлюри. Перекладачка пані мгр. Леся Панасюк-Джонс працює безкоштовно, в додаток ще задекларувала 1,000 дол. на друк I-го тому. Видання буде строго академічне, праці Симона Петлюри друкуватимуться паралельно, мовою, якою він писав, і по-англійські.

Уже зібрані дипломатичні документи США щодо України 1917-1918 рр. Зфотографовано понад 1,000 аркушів документів і починається їх редактування. З цих неопублікованих документів виринає новий прихильний образ американської дипломатії щодо України. Справа в тім, що дотепер видані невеликі збірники документів спотворюють дипло-

матію США щодо України, бо були підібрані тенденційно.

Так само підготована до друку книжка на 360 сторінок, де вперше трактується історію американської дипломатії щодо України та УНР вже на базі деяких неопублікованих документів, зібраних американцем Вейном Вілльямсом.

До друку теж готова праця про створення КП(б)У у 1917-1918 рр., праця, базована на безлічі першоджерел, а так само використаний неопублікований архів В. Винниченка (зокрема його "Щоденник"), а також і архів Л. Троцького. З праці ясно, що КП(б)У — це чисто російська партія, прямий виконавець волі Москви, партія глибоко ворожа Україні від самих початків її створення.

Інші праці, зокрема про Листопадовий Зрив та ЗУНР готуються у відповідних комісіях Інституту.

Підготовляється Наукова Конференція, присвячена 100-літтю з дня народження Симона Петлюри. Конференція відбудеться восени 1979 року у Філадельфії.

Підготовляється транспортація до осідку Інституту у Філадельфії великих збірок книжок, архівів, журналів та музеїв експонатів, запропонованих Інститутом, усього понад 50 тисяч одиниць, від д-ра Т. Олесіюка, директора П. Олексієнка, пані Куниці, пані Терещенко та інж. Биковського.

Ведеться так само інша праця, але шановний читач зрозуміє, що дотепер зібрані фонди, за які Інститут ім. Симона Петлюри дуже вдячний громадянству, ледве чи вистачають на підготовчу працю.

Потрібні дальші значні фонди, у формі пожертв чи у формі згадки у заповітах, бо Інститут розгортає роботу не лише на це десятиліття, а й на довше майбутнє.

Але Інститутові так само потрібні не лише фінанси, а й дальша моральна підтримка і поради щодо діяльності Інституту ім. Симона Петлюри.

Закликаємо українське грома-

дянство до дальшої жертвенності. Пожертви та побажання прохаемо слати на адресу:

Dr. Oleh S. Pidhainy, President
Symon Petlura Institute,
1211 — 68th Avenue,
Philadelphia, Pa. 19126, USA

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ НА ЗАСЛАННІ В ЯКУТІЙ

Вячеслав Чорновіл, який тепер перебуває на політичному засланні в Якутії, звернувся із заявою до генерального прокурора СРСР, в якій скаржиться на безвідповіальність районних співробітників КГБ (Ленінський район в Якутії), які зневажають його громадянські права.

Перед тим, як В. Чорновіл приїхав на заслання в Ленінський район, місцеві співробітники КГБ, прокуратури і міліції почали відповідно обробляти населення. На зібранні місцевого активу вони повідомили, що в селі з'явиться "ворог народу", який хотів повалити радянську владу, за що дістав сім років таборів і п'ять років заслання. Місцевим жителям наказано не заходити до Чорновола і не вступати з ним у жодні розмови.

Налякані якути першого дня навіть не відповідали на привітання Чорновола чи на якісні його питання побутового характеру. Про ці заходи місцевої влади пізніше почали розповідати Чорноволові самі ж якути.

В хаті, де живе Чорновіл, місцеві кагебісти провели підслуховий кабель, якого Чорновіл в листі до генерального прокурора назвав "справжнім пам'ятником провінційної глупоти і нахабності".

ЗАХОДИ ДО ЗВІЛЬНЕННЯ ГЕОРГІЯ ВІНСА

Роберт Денні, генеральний секретар світового об'єднання баптистів запевнив проповідника Степана Крисалку, що з урядом СРСР ведуться переговори про звільнення з ув'язнення баптистського проповідника Георгія Вінса.

Вінс є керівником неофіційної евангелістської християнської баптистської церкви, яку він створив. За це радянський суд засудив його на п'ять років у-

в'язнення і п'ять років заслання.

Син Георгія Вінса, Петро, також баптист, є членом Київської Гельсінської групи. Його засудив суд у грудні минулого року на один рік в'язниці за "паразитизм".

КУРС ИСТОРИИ УКРАИНЫ В УНИВЕРСИТЕТЕ КОНКОРДІЯ (МОНРЕАЛЬ)

"Історія українців у старому і новому світі", — така назва курсу, виклади якого розпочнуться восени цього року в університеті Конкордія в Монреалі.

Курс охоплюватиме історію України від восьмого століття до теперішнього часу. Особливу увагу буде уделено історії української еміграції в Канаді.

Виклади цього курсу триватимуть два семестри, викладачами будуть д-р Роман Сербин і проф. Ярема Келебай.

ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА ЗАСУДИЛИ

В містечку Городня біля Чернігова радянський суд засудив Левка Лук'яненка, відомого українського правника - дисиденту, одного з основоположників Української Групи нагляду над виконанням Гельсінських угод в СРСР, на десять років категори і п'ять років заслання.

Лук'яненкові 51 рік і в 1961 році він був засуджений на 15 років ув'язнення за створення Робітничо-Селянської Спілки, яка, за його задумом, мала б домагатися виходу України зі складу СРСР. На суді його засудили до смертної кари, яку замінили 15-річним ув'язненням, яке він відбув повністю.

Лук'яненко є п'ятим членом Гельсінської групи, якого радянський суд ізоляв від суспільства.

СЕНСАЦІЙНІ ВІДКРИТТЯ У КІЄВО-ПЕЧЕРСЬКОМУ ЗАПОВІДНИКУ

В київських газетах появилися повідомлення про сенсаційні відкриття різних невідомих досі пічерних проходів і крипт у Києво-печерському заповіднику.

Почалося це в листопаді 1977 р. під час реставраційних робіт. У тракті робіт у Близьких печерах під металевими плитами підлоги

XVIII сторіччя наукові працівники заповідника відкрили стародавні захоронення в колодах, дерев'яних гробницях і ґрунтових ямах. Досі про ці поховання не було ніяких згадок. Під час дальших детальніших вивчень групою спелеологів, в часі зондування стін виявлено понад вісімдесят раніше невідомих крипт-могил великих розмірів, локул. Відкрито також два нові відгалуження, так звані ділянки Нестора і Меркурія, довжиною 105 метрів. На території ділянки Нестора (Нестора-літописця) знайдено велику кількість граffiti — написів на стінах, які в основному датуються XVI-XVII сторіччям. Велике історичне значення має напис над входом в одну з крипт, датований 1150 роком. На ділянці Меркурія відкрито унікальні фрески, виконані прямо на ґрунті, велику кількість — 15 рядів (цегла) плінфи XI-XII, рештки дерев'яних стовпів. Ця знахідка, як твердять науковці, — вказус на те, що можливо відкопано підземну церкву. А також, перечитуючи спогади іноземних мандрівників, які відвідували лавру в різні часи, київські спелеологи звернули увагу на записи з 1594 року Еріха Лясоти: "У цих печерах два алтарі... Там, де стоїть задній алтар, земля до святого Антонія провалилася. Після цього монахи почали копати в цьому місці і хотіли шукати Антонія, але вирвався із землі вогонь і відігнав їх. Коли ж вони після цього відійшли до лівого боку і там почали копати, то прорвався потік води такий сильний, що залив би їх, якби вони не зупинилися". І справді, при дослідженні аварійних ходів цієї ділянки науковці звернули увагу на те, що один з них покритий "кіптявою", а другий забитий водоізоляційною пробкою. Після аналізи "кіптяви" виявилося, що це наслідок життєдіяльності мікроорганізмів. Відкрито теж підземні вулиці, які отримали назви "Жилої" і "Некрополя". На них знайдено багато монет XVI-XIX сторіч, фрагменти виробів зі шкіри, кераміки, скла, чудово виконані хрести-парамани, хрести плетені зі шкіри. Загальна довжина відкритих ходів виносить 329 метрів, більшіх печер — 228 метрів. Досліди продовжуються.

(За "Свободою", ч. 170)

К. ТУРКАЛО

**ДМИТРО ЧУБ "З ГВІНЕЙСЬКИХ
ВРАЖЕНЬ". НА СЛІДАХ
МИКЛУХИ-МАКЛАЯ.**

В-во "Ластівка", Мельборн,
Австралія. 1977 р. 128 стор.

Така вийшла книжка знаного письменника Д. Чуба (Нитченка) в Австралії наприкінці 1977 року. Майстер слова Д. Чуб списав у цій книжці свою туристичну подорож до Гвінеї. Автор заздалегідь поставив був завдання собі побувати в тих місцях, де легендарно-відважний українець — дослідник Миклуха-Маклай, ризикуючи своїм життям, побував у другій половині дев'ятнадцятого століття, коли Гвінея являла собою дику, майже неприступну точку на земній кулі. Не прохідні ліси й непролазні джунглі вкривали тоді Гвінею, з людністю папуасів. Проте читач нехай не подумає, що тепер, у другій половині двадцятого нашого століття, Гвінея вже стала культурною й цивілізованою країною, хоч і має державну самостійність. У Гвінеї людоідство формально припинено тільки в першій половині нашого століття. Але треба сказати, що ось уже в сімдесятіх роках, за часів відвідин Гвінеї, коли автор книжки саме був там, в одному селі вкрадено було померлу людину. Виявилося, що того мерця вкрали люди сусіднього села, застмажили й з'їли. Так само на цій Гвінеї є ще непрохідні ліси й непролазні джунглі, але така-сяка упорядкованість дає змогу, уже без особливого ризику, туристам обізнатися з цією майже тропічною, цікавою країною.

Автор майстерно списує свою туристичну подорож по самій Гвінеї і дає читачеві яскраву картину, як виглядає Гвінея тепер. Так само й те місце, де колись був дослідник Миклуха-Маклай.

За короткий час перебування у Гвінеї, Д. Чуб дає живу картину зовнішнього вигляду країни, її природи, людей, місцевого побуту, культури тощо й підкреслює гостинність папуасів.

Книжка читається із захопленням. Вона має одинадцять розділів — переважно відвіданих місцевостей — міст, містечок, сіл, і навіть джунглів із відкритими цвинтарями без поховань, із людськими кістками на землі. Подано 45 ілюстрацій, фотографій людей, сіл, базарів, ігрищ, речей, що їх виробляє місцева людність тощо. Подано місцевих птахів та звірят. Впадають в око нечуваної грубини дерева, щось із три метри завгрубшки.

Людність Гвінеї складається з папуасів, але в тих папуасів є чимало племен з відмінними мовами, та так, що деякі племена не можуть порозумітися між собою. Проте є вже інтелігенція, що знає мови папуаських племен, і до того ж знає й вільно розмовляє англійською мовою.

Папуаська молодь здібна. Та, що пройшла вже школу, дуже швидко випливає наверх і становить папуаський культурний прошарок.

Загальна людність папуасів ще не має одягу. І жінки й чоловіки мають на собі очкури чи полси, за які позатикано траву чи кавалки якогось шмаття, що так-сяк прикриває грішне тіло. Але жінки обов'язково з численними намистами. Моральність висока. Батьки там купують для сина дівчину, і вона, там, де їх небагато, коштує близько одної тисячі доларів, чи на місцеву валюту — "кіна", що дорівнює майже одному доларові.

Належно одягнених людей можна побачити тільки в столиці та в більших містах. Автор обіздив чимало міст і сіл пристосованих для потреб туристів вантажним автомобілем, а де інде й автобусом. Але є й повітряний транспорт.

Чимало уваги присвячує автор меті своєї подорожі — місцевості, де бував Миклуха-Маклай. Читач дістає ясну картину, хто такий Миклуха-Маклай, де він побував і що зробив та тим вініше одну краплину в історію розвитку Москви за рахунок України.

Є й дивогляди на Гвінеї. Одна з фотографій, зроблена з листівки, показує, як папуаска годує однією груддю дитину, а другою хатиною маленьку тварину.

Столиця Гвінеї звуться "Порт Моресбі", а країна звуться "Папуа Нова Гвінея". Самостійність здобула вона тільки 1975 чи 1976 року. Державним життям заправляють австралійці й люди інших національностей, але є вже й місцеві папуаси.

Читавши книжку, можна бачити, що автор не дармував часу й на кожному кроці занотовував те, що бачив чи почув там. Багато окрасив авторову роботу його земляк Пилип Вакуленко, що зразу фотографував усе бачене цікаве. Кожний, хто прочитає цю книжку, буде вдячний випадкові, що довідався про неї, а деято може й спокуситься поїхати до описаної в книжці країни, щоб побачити її, привабливу своїм виглядом. Щоб полегшити людям придбати цю книжку, зазначу, що небагато примірників її є в США, в Нью-Йорку, у знаного Л. Лимана, що мешкає в будинку ВУАН. У нього можна захопити цю книжку, приславши три доляри.

Трапляються в книжці й мовні недоладності, як "згідно чого" замість "згідно з чим"; "товстий" замість "грубий" (про дерево); "порожньом" замість "порожняком"; "студіює на університеті" замість "вчиться в університеті" (то вже зараза від "Свободи") і ще кілька інших, дрібніших, але вони анітрошки не зменшують вартості книжки, що читається легко.

Ставайте членами корпорації відпочинкової оселі "Україна"

Скажіть їм правду про новий Канадський іміграційний закон, заки вони виберуться в дорогу!

Канада має тепер новий іміграційний закон.

І тут обов'язує така засада: кожний, хто бажає імігрувати до Канади чи приїхати на студії або на роботу, мусить сповнити всі вимоги Іміграційного закону, заки виїде із свого краю.

Якщо не сповнить, він мусить бути приготований повернутися додому, щоб привести все до порядку. А таке повернення може стати найприкрішим розчаруванням у його житті.

І саме тут ви можете йому допомогти. Ви бо є людиною, якій він довіряє. Тому вашим обов'язком є дати йому всі інформації, заки він вибереться в дорогу.

Отже, дайте йому все, що він потребує.

Ви самі можете одержати потрібні інформації в кожному Канадському Іміграційному Центрі. Або можете також скерувати ваших родичів до Канадського уряду в даній країні, який видає візи. Інформація не коштуватиме їм ні одного цента.

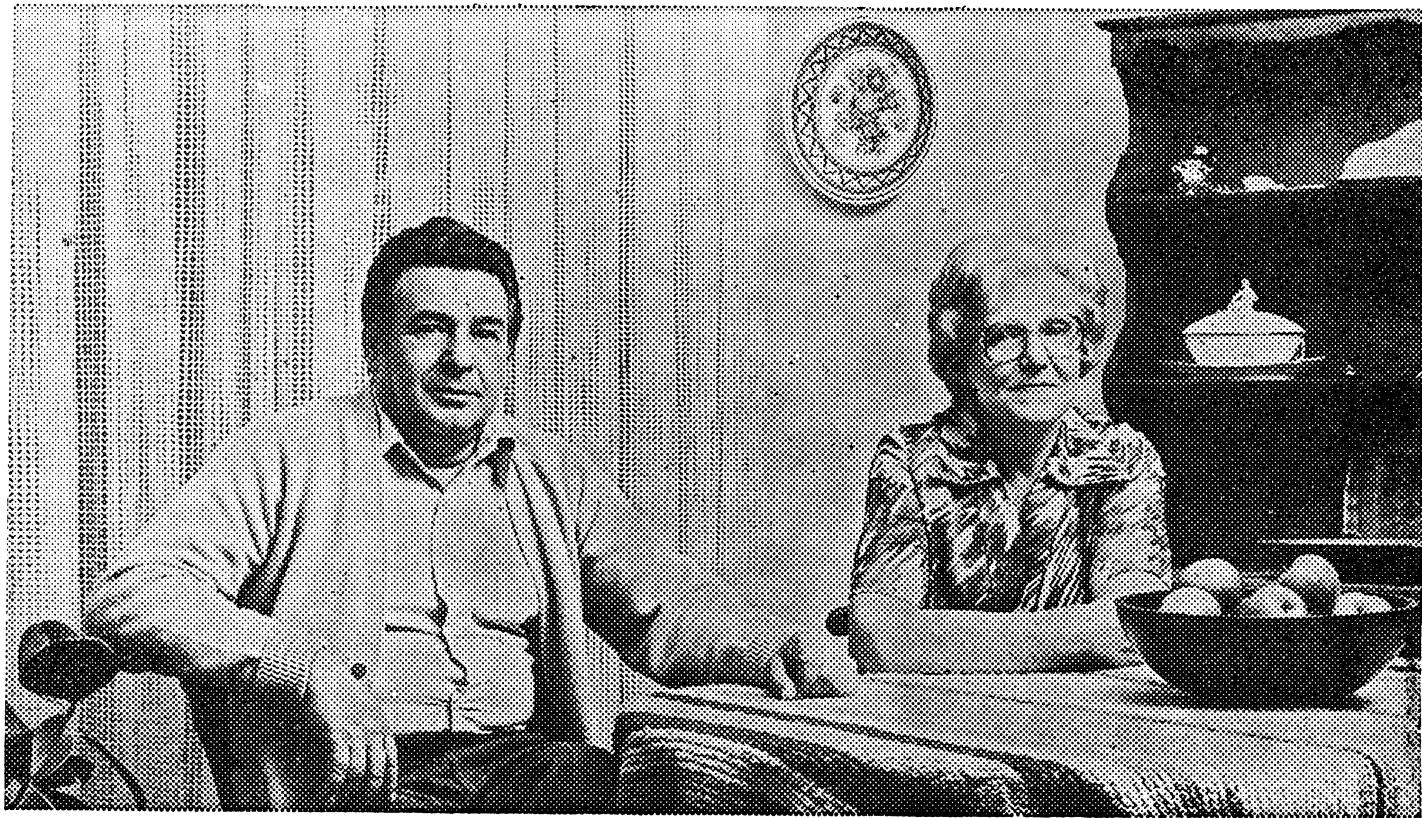
Канадський іміграційний закон змодернізований. Він тепер справедливіший і легший, щоб його зрозуміти. Коли ж ви маєте якісь запитання щодо того, як закон стосується до вас чи до ваших приятелів, просто поставте їх службовцеві в найближчому Канадському Іміграційному Центрі.

Там вони допоможуть вам усіми потрібними інформаціями.

ВАЖЛИВА УВАГА. Коли ви чи ваш знайомий є "постійним мешканцем" Канади, тобто імігрантом, який не має канадського громадянства, і ви чи він плянуєте виїхати з нашого краю на час довший, ніж 183 дні на протязі 12 місяців, вам треба може одержати дозвіл на повернення, щоб вас на кордоні впустили. Щоб одержати повну інформацію щодо цього, ввійдіть у контакт із вашим місцевим Канадським Іміграційним Центром.

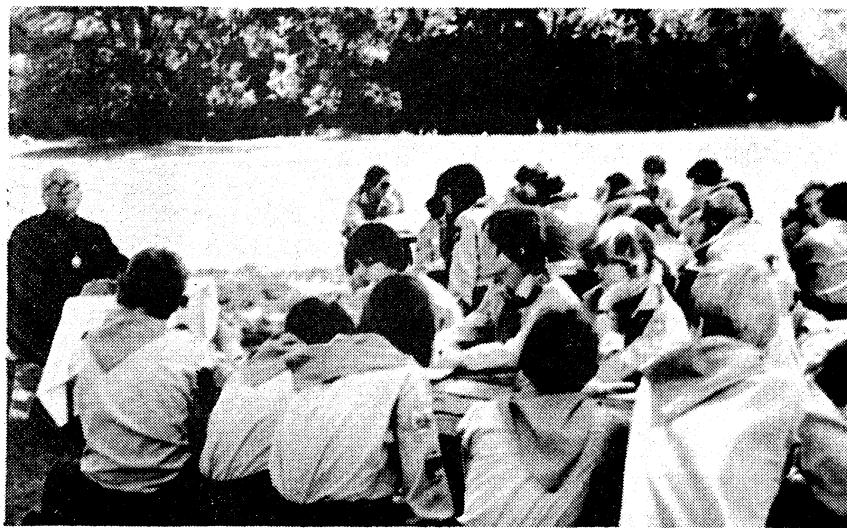

Employment and
Immigration Canada Emploi et
Bud Cullen, Minister Bud Cullen, Ministre

Допоможіть, щоб вони не зазнали найтяжчого переживання у своєму житті!

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

Преосвящений Миколай, Єпископ Торонта, читає лекцію учасникам 12-го табору виховників.

Оселя "Україна", червень 1978 р.

Фото Ю. Криволапа (мол.)

МИХАЙЛО МІНСЬКИЙ НАСПІВАВ МАРШ ОДУМ-У

В 1954 році Центральний Комітет ОДУМ-у затвердив з надісланих на конкурс гімн та три марші ОДУМ-у. Одним з маршів ОДУМ-у це марш української молоді до слів Івана Багряного "Ми обіхали землю навколо". До слів Ів. Багряного написали музику Микола Фоменко і Григорій Китастий. Одумівці співають переважно марш "Ми обіхали землю навколо" композиції Миколи Фоменка, бо він легший до співу.

В цім році баритон Михайло Мінський, який є членом капелі бандурістів імені Тараща Шевченка, випустив нову платівку You shall rise, Ukraine! з церквами Києва на обкладинці у компанії АРФА, яка містить марш ОДУМ-у до слів Багряного, музика Григорія Китастого. Текст цього маршу звучить так:

Ми обіхали землю навколо,
Пропливли океані й моря,

Та тебе не зрікались ніколи,
Україно, ясна, як зоря.
Ми народжені в бурях і громах,
Виростали в стражданнях і млі.
Гартувалися наші когорти
На усіх перехрестях землі.

Приспів:

Буде бій! Чуєш грім! Ми
прийдемо, матері!
Ми пройдем через гори й моря,
Ми в боях віддамо все за тебе,
Україно, ясна як зоря!

Ми як прапор любови й надії
Батьківщину в серцях пронесли.
Виростали незламні і горді
Ми наєк твої вірні сини.
Не злякають нас кулі і грози,
Нас не спинить ніщо і ніде.
Хай тримтять чорні сили ворожі,
Молода Україна гряде!

Приспів:

Буде бій! Чуєш грім! Ми
прийдемо, матері!
Ми пройдем через гори й моря,

Ми в боях віддамо все за тебе,
Україно, ясна як зоря!

Нова платівка М. Мінського "І ти воскреснеш, Україно" присвячена 60-річчю великої Української Національної Революції під проводом Симона Петлюри. Пісні наспівані в супроводі віденської камерної оркестри під керівництвом Германа Кропачека. Okрім маршу ОДУМ-у платівка містить такі пісні: "Чи діждемося ми Вашингтона" (уривок з вірша "Юродивий") — слова Тараса Шевченка, музика О. Карповича, "Народе України" (уривок з Четвертого Універсалу, виданого 22-го січня 1918 року) муз. А. Рудницького, "Дума про Крути" — сл. С. Левченка, муз. М. Михайлівського, "Карпатські січовики" — сл. Яра Славутича, муз. Григорія Китастого, "Петлюрине ім'я" — сл. Василя Онуфрієнка, муз. М. Михайлівського, "Україні" — сл. Василя Симоненка, муз. І. Соневичького, українську народну пісню про Кармелюка в оборобці М. Вілінського "За Сибіром сонце сходить", "Пам'ятаєш мамо" — сл. А. М'ястківського, муз. А. Гребенюка, "Чом схилилась, вербо" — сл. Б. Горбатюка, муз. В. Шаповаленка та "І ти воскреснеш, Україно" до слів Володимира Сосюри, музику до яких написав Антін Рудницький.

О. Ко.

ГУМОР

Лікар:

— А як у вас з апетитом?
Хворий: — Часом маю, часом ні.
Лікар: — А коли не маєте?
Хворий: Та коли пополуднью добре, то ні дуже до вечері тягне.

**

Господар до наймита:

— Не знаю, де тебе послати, чи пані до міста повезеш, чи гній на поле возитимеш.

Наймит: — Та мені однаково: чи гній, чи пані...

Таборяни, які навчилися пізнавати 20 дерев і 5 трав (або більше).
Перший ряд зліва: Марта Микисор, Ліза Притула, Ала Лисик, Зенко Горб, Гая Петруша і Світлана Ліщина.

Другий ряд: Ігор Лисик, Наталя Коваленко, Марійка Красиловець, Наталя Притула, Петро Головатенко і Андрій Смик.

Неприсутні: Ніна Сеник, Оксана Бідна, Ліза Овчаренко і Катя Гончаренко.

Осеня "Україна", липень 1978 р.

МОЇ ЯСЕНИ...

ТАБІР ОДУМ-У В КАНАДІ

Чи Ви знали, що на одумівській оселі "Україна" в Канаді є понад 25 родів різних дерев? "Не велике діло", — ви може скажете. А чи Ви могли б упізнати і назвати хоч половину з них? Подумайте! Не певні! А діти, які були цього року на таборі в Канаді, майже всі ці дерева впізнають і назувати 20 або більше з них — по-українському.

16-ий виховно - відпочинковий табір юного ОДУМ-у Канаді і США ім. Михайла Грушевського відбувся від 23-го липня до 5-го серпня на одумівській оселі "Україна", біля Лондону. У таборі брали участь 74 таборовиків і членів команди. Було на таборі 6 гуртків. Молодші дві групи перебували в будинку, а старші таборовики — у шатрах. Перших кілька днів багато уваги було присвячено вивченю природи цієї чудової оселі. Діти вчилися пізнавати дерева, трави і квіти.

Також змагалися у відбиванку, грали в футбол, два вогні, плавали у басейні, іздили човнами на озерах, влаштовували прогулянки і мандрівки. Були гутірки про Михайла Грушевського, Івана Багряного та на інші теми. Гутірки переважно відбувалися під "запорізьким" дубом, а спів — під ясениями.

Дерева — то була одна з улюблених тем коменданта табору. Я не встиг простягнути ноги після далекої дороги, як він мене питає: "А знаєш, що це за дерево?" "Клен!" "Ні, не клен, а ясен! А це що за деревина?" "Ялинка!" "Ні! Це смерека..." "Щоб тебе качка колинула! — я йому кажу, — не міг би ти мене наперед повідомити, щоб я хоч трохи підготувався?"

Табір був успішний. Дітям сподобався. Одним з доказів цього було те, що кілька дітей, які були записані тільки на один тиждень, переконавши батьків, залишилися на другий тиждень.

Щодо якості табору, треба тільки подивитися на склад ко-

манди. Майже всі вони є випускники таборів виховників ОДУМ-у студенти університетів, кандидати або градуанти. Велика частина з них була раніше в команді таборів — тобто, з досвідом. Комендант — Леонід Ліщина, інженер-електрик, редактор журналу "Молода Україна" (Торонто). 1-ий заступник — Вадим Корженівський, інженер-хемік, слівав у хорі "Молода Україна" в Торонто, 2-ий заступник — Дсра Пошиваник, закінчила факультет психології, учителька української школи в Чікаго, писар — Віра Харченко, постійний диктор одумівської радіопрограми в Торонто, танцюристка та інструктор ансамблю "Веснянка", студентка університету, вивчає право. Бунчужний — Павло Лисик (перший тиждень), член танцювального ансамблю в Ошаві, студент 3-го року університету (географічний факультет). Бунчужний — Марко Розгін (другий тиждень), — бандурист, відмінник середньої американської школи в Детройті. Бунчужна Олександра Лупул — бандуристка в Ст. Катеринс, на другому році університету, учається на диктора радіо та телебачення. Спортивний референт Іван Близнюк — грає в футбол у місцевій дружині Ст. Томас, збирається до університету на факультет інженерії. Інструктор плавання Юрій Павлюк — інструктор і танцюрист ансамблю "Веснянка" в Торонто. Кажуть, що він уже не знає, що робити із спортивними медалями, так багато їх має — він є на третьому році університету.

А виховники та їхні заступники були просто знамениті. Всі були учасниками таборів виховників, дуже добре чи відмінні учні шкіл та активні одумівці. Виховниками були: Петро Сірко, Антон Лисик, Тарас Ліщина, Оля Шевченко, Віра Петруша та Наталя Чернів. Заступниками були: Дмитро Ноженко, Володя Співак, Гриць Гаврилюк, Ліза Овчаренко, Гая Тимошенко, Валя Ситник.

Всі таборяни в своїх дописах до таборової газети зазначили, що під час табору була дуже смачна їжа, що ім подобалися теневі ігри, прогулянки, спортивні змагання, плавання, забави і бенкет, та що навчилися багато про дерева трави і квіти. Дехто зазначив, що було забагато гуті-

ФУТБОЛЬНА ДРУЖИНА ФІЛІЇ ОДУМ-У МІННЕСОТИ

Перший ряд зліва: Тарас Коновал (гість з філії Чікаго), Андрій Рябокінь, Джім Гальстром (воротар), Андрій Пундяк, Джон Седляк, Данило Молочик,

Другий ряд: Павло Гайовий, Михайло Боднарчук, Марко Сидоренко, Віктор Гуша, Петро Глоба, Богдан Лисий (капітан), Михайло Лютаревич, Джон Гав.

(Неприсутні на фотознімці: Давид Лавсон, Віктор Глоба, Павло Сидоренко, Олександер Боднарчук, Іван Гайовий, Тарас Остроушко, Лука Бугаєнко, Марко Ковалевський, Павло Ярмулович, Іван Прокопюк, Кріс Лонетті).

рок — інші хотіли більше. Ось декілька прикладів з багатьох коментарів таборовиків: "...дуже гарні оселя і табір... були зайняті...", "...табір був дуже цікавий... їжа смачна, а кухарки нас заважди вітали..." "...люблю помагати — подавати їжу... подобається, що мусимо говорити по-українському... не люблю вчитися про дерево..." "... навчилася пізнавати 20 дерев і 7 трав... не подобалося спати з дівчатами з Канади..." та "...не люблю хлопців із Америки". Ці останні два речення говорять про одну з проблем, яку на другий рік команда і самі батьки мусітимуть наперед передбачити та усунути, із початку або навіть перед табором.

Друга проблема — ще більша. Це БАТЬКИ, які приїжджають на український табір і говорять по-англійському. Це підривання авторитету команди та заперечення всього вкладеного труду відданих людей, які працюють для збереження української мови, культури і, взагалі, української

спадщини. Два молоді виховники, такі, що родилися поза Україною, про таких батьків з із жалем розказували таке: "Як нам тяжко було заставити дітей, щоб говорили по-українському, ось обвернулися, а тут мати говорить із своєю дитиною по-англійському як ій не соромно — а мати ж еміс говорити по-українському чого ж вона тоді привозить своїх дітей сюди?"

Крім доброго складу команди, для успішного табору потрібно більше людей, що працюють з посвятою. Ось узято з таборової газети — іхні власні слова:

"Ми, кухарки, К. Щербань, Г. Савранчук, О. Лисик і Г. Різанець, сердечно дякуємо нашим добрим сусідам — лондонцям за їхню допомогу на кухні, за печиво і городину. Жінки з Лондону майже щодня відвідували нас і помагали у всякій роботі. А найбільша подяка нашій обозній, пані М. Овчаренко, яка не раз мусила приїзджати до табору по двічі, щоб привезти харчі

на час. Щира подяка панові М. Різанцеві, який ввесь час допомагав нам, щоб улегшити нашу працю. Дякуємо також особам з Торонто й Ошави за допомогу та даровані харчі. Відносно команди й одумівців, то в нас ні разу не було ніяких непорозумінь, а діти цього року були слухняні й ввічливі до нас.

Бажаємо всім одумівцям і команді щасливо дочекатися наступного літа і знову зустрітися на одумівському таборі на оселі "Україні".

— Дай, Боже!

Ол. ПОШИВАНИК

ВОЛОДИМИР І ШЕРИЛ АНТОНЕНКИ — МОЛОДЕ ПОДРУЖЖЯ

10 червня ц.р. в місті Стейт Коледж, Пенсільванія, відбулося весілля Володимира Антоненка, сина Олекси і Уляни Антоненків, та Шерил Енн Флін.

Молоді пізналися в Стейт Коледжі, який вони закінчили цього року. Володимир дістав диплом інженера архітектора, а Шерил — вчительки середньої школи. Молоде подружжя буде жити в Вірджінії, де Володимир і Шерил уже дістали працю за придбаним фахом.

Ще перед навчанням у коледжі, Володимир був активним членом ОДУМ-у в Філадельфії.

На весілля з'їхалися гости з різних міст США і Канади. Після вінчання, весільне прийняття було в залі будинку, розміщеного на вершині гори. Веселий настрій гостей і надзвичайно мальовничий краєвид довколишніх гір дозволяли одне одного і лишили в молодят, іхніх батьків та гостей незабутнє враження.

Побажанням щасливого життя молодому подружжю та подякою гостям за те, що вони приїхали здалека і поділили з молодими та іхніми батьками радість — закінчилося це незабутнє весілля.

Перед закінченням весілля, гости та батьки склали на "Молоду Україну" пожертву в сумі 58 дол. Пожертви склали: О. Антоненко і А. Ткачук — по 10 дол., Ф. Смоловин, А. Ранюк, М. Бондаренко, О. Говорун і Л. Діяк — по 5 дол., К. Симаговська, Ф. Шеремет, К. Куряча, В. Борута і О. Степанів — по 2 дол. і Л. Гичко та М. Граур — по 1 дол.

А. РАНЮК

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Шановні й дорогі трудівники журнала!

У журналі "Молода Україна" ч. 269 за місяці липень-серпень 1978 року в дуже цікавому нарисі "Хортиця" п. В. Олексенка, написано дослівно так: "...В українській історії острів Хортиця (мало би бути — Хортицю) згадує наш літописець. Тут на острові Хортиця коло ЧОРНОЇ СКЕЛІ в 972 році в нерівній боротьбі з печенігами згинув князь Святослав..."

На жаль, чи то з вини шан. автора, чи з вини редакції журналу, якраз у цьому місці є помилка.

Історичною правдою є, що князь Святослав згинув від печенізької руки в 972 році на виступі скелі над Дніпром, але... НЕ НА ОСТРОВІ ХОРТИЦЯ.

Скеля, яку пізніше наш народ назвав "Чорною", бо знов про ту трагічну історичну подію, яка на ній відбулася, міститься не на острові Хортиці, а на правому березі Дніпра, нижче міста Дніпропетровського, близько порогів "Діда" та "Ненаситця". Не личить хвалитися, але я особисто мав щастя бути на цьому виступі цієї Чорної Скелі й читав напис на великій чавунній плиті, вмурованій у скелью: (за точність не ру-чусь): "Тут року 972 згинув у боротьбі з печенігами наш славний князь Святослав Ігоревич".

Скеля ця є з темного граніту й виглядає майже чорною.

Справді, робилось якось мото-рошно, коли усвідомлював собі, що стою якраз на тому місці, де 955 років тому відбулася така страшна трагедія.

Та вже якщо шан. автор нарису торкнувся й походження назви острова Хортиці, то я дозволю собі зробити екскурс у свої спо-гади десь 50 років тому.

У 1927 році, коли я закінчив останній курс Запорізького Індустріального Технікуму, адміністрація технікуму влаштувала для нас, випускників, екскурсію до м. Дніпропетровського. Екскурсія ця мала подвійну мету: першу, чисто технічну — відвідати індустріальні заводи м. Дніпропетровського та околиць, а другу, історичну — відвідати історичний музей "ПОЛЯ" та пройти майже пішки (бо їхали підводами) понад Дніпром між

містами Запоріжжям та Дніпропетровським, щоб побачити ті місця по Дніпрі, які пов'язані з нащою історією та славні дніпропетровські пороги, які мали бути затоплені водою в скорому майбутньому будовою греблі біля Кічкаса для Дніпровської Гідроелектричної Станції - Дніпрогрес.

Отож ми всім курсом разом з двома викладачами (фізики та історії) відвідали в Дніпропетровському й історичному музеї "ПОЛЯ", директором якого в той час був (покійний уж) відомий на всю Україну та Росію, славний збирач історичних пам'яток Козаччини, історик професор Д. І. Яворницький.

Крім пояснень до деяких експонатів його музею, ми ще й заслухали його лекцію, не пригадую вже на яку тему. Після лекції в ряді питань було задане йому питання й про походження назви острова Хортици. Відповідаючи, він сказав, що дійсного походження цієї назви не доведено, але поряд з іншими припущеннями (які він називав), існує припущення й про чисто народне походження назви Хортиця від слова "Фортеця", тим більше, що назву острова Хортиці в народі можна почути з наголосом на "и" — Хортица.

Але це питання я залишаго історикам, а тут заторкую лише побічно, бо це питання я ставив і в журналі "Нові дні", але на вичерпну відповідь на це питання з істориків чи назвознавців не відважився.

З пошаною до Вас —

Т. ХОХІТВА
Торонто

БЛ. П. ОЛЕКСІЙ СЕВЕРИН

18 березня 1978 р. трагічно загинув блаженної пам'яти **Олексій СЕВЕРИН**, один з почесних членів Української Православної Громади міста Лондону.

Похоронні відправи почалися вечером 20-го березня ц.р. в каплиці похоронного дому "Нілгем", а закінчилися Святою Літургією у вівторок 21-го березня в церкві Пресвятої Тройці, яку відправив прот. о. Михайло Фляк у переповненій народом каплиці і церкви. Після панахиди на цвинтарі "Мавнт - Плезент", де спочивають тлінні останки покій-

Бл. п. Олексій Северин

ного Олексія, відбулася поминальна трапеза для учасників похорону в церковній залі. Господарем поминків був п. В. Тацюк — довголітній приятель і побратим небіжчика. На його запрошення висловили свої добре спомини про покійного Северина багато засмучених жалем парafіян і настоятель церкви о. Михайло Фляк.

Трагічна смерть Олексія глибоко вразила і потрясла всю громаду, для якої понад 28 років жертвоно працював покійний, будучи членом церковного Заряду і будівельного комітету новозбудованого храму, членом Управи і ражівником Українського Центру м. Лондон.

Народився покійний 5-го жовтня 1911 р. в селі Довге в Україні, в родині православних батьків Омеляна і Агафії Северин. В час другої світової війни був примушений працювати в Німеччині, а по війні — в шахтах Бельгії, звідки і приїхав він до Канади.

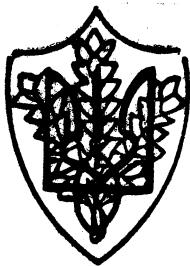
Невідрадне було його життя одинокої людини без родини. Не мав Северин рідні тут за кордоном, а також ніколи не листувався з ріднією в Україні.

Підтримували його на дусі лише щирій патріотизм та Ідея Української Національної Ради, для яких покійний Олексій жертвено працював і широко матеріально підтримував.

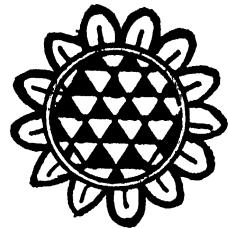
Тому то трагічна смерть Олексія Северина навіяла глибокий жаль і сум на всю Українську Громаду Лондону.

Вічна Йому Пам'ять!

Присутній

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

ГРИБОК

Біля дуба зріс грибок —
В капелюшку колобок.
Вмився, усміхнувся,
У листок вдягнувся.

Став під квіткою і жде...
День мина — ніхто не йде.
Гай стоїть — дрімає...
А дітей немає.

Увірвавсь в грибка терпець,
Звівся він на корінець,
Звівся та й гукає:
— Хто грибів шукає?!

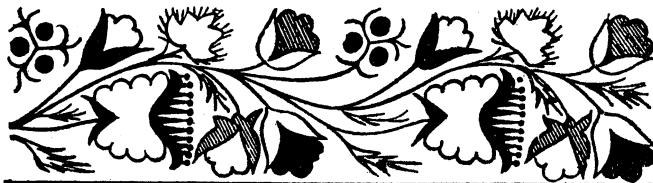
В. Шевчук

ОСІНЬ

(Народня пісня)

Не щебече соловейко,
не кує зозуля.
Весна швидко пролетіла,
і літо минуло.

Гай зелений вже жовтіє,
листя опадає.
Мина тепло, мина добро.
Холод наступає.

НА ГАДЮЧОМУ ОСТРОВІ

В книжці "На гадючому острові" Дмитра Чуба, розповідається про звірів: кенгуру, гуан (великі ящірки) і пригоди з ними в Австралії. Автор зустрічається з Василем, 13-літнім хлопцем, який розказує йому про гадюк, що є 120 порід і найстрашніша з них це тайпан. Вона сама нападає на людину і навіть давунів перемагає. Розповідається про несподіваний напад гуани на Василя. Цікаво було читати про випадок з кенгуру. Коли Найдя, Василева собачка, бігла за кенгуру, сталося щось непередбачене. Кенгуру схопила пса і поскакала до річки. Василь і автор бачили як кенгурутопила Найду, але кинувшись на вбивця, Василь врятував Найду. Я довідався, що кенгуру може бігти із швидкістю п'ятдесяти миль на годину.

Книжка має двадцять чотири сторінки і цікаві чорнобілі ілюстрації.

Тарас Родак
Рій "Гайдамаки", Торонто

ДУБ І БОРОВИК

Коло молодого дубочка виліз із землі боровик. Сам товстий, капелюх набік.

— Скільки тобі, дядьку, літ? — спитав він він у дуба.

— П'ятий пішов, — відповів дубок.

— А я щойно почав жити. І, диви, вже мало не врівні з тобою. Що ж далі буде? Посуньсямо, дядьку, а то мені, напевне, місця не вистачить.

— Стривай, — стривожився дуб. — Почекай днів зо три, а там видно буде.

Минув день, другий, а боровик росте не по днях, а по годинах. Дуб розхвилювався. Та на третій день боровик почав хилитися набік.

— Дубочку, ти ще стоїш? — запитав боровик.

— Стою.

— А я вже валюся набік, у моїй голові щось негаразд.

Зачервивів боровик, загнів і розвалився, а дуб і досі стоїть.

Частина членів з одумівського ансамблю бандурристів ім. Г. Хоткевича перед виступом у павільйоні "Полтава" під час "Каравані 1978". Керівник ансамблю Валентина Родак. Зліва: Оксана Родак, Ліда Юхименко, Василь Корець, Варвара Антік і Таня Юхименко.

Торонто, червень 1978 р. Фото Ів. Корця

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ МИНУЛЕ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА?

1. Коли було засновано Запорізьку Січ?
2. Як називались козацькі човни? Як на них запорожці проникали в Чорне море?
3. З ім'ям якого кошового отамана пов'язаний переказ про лист запорізьких козаків до турецького султана?
4. Чому особливо урочистою була новорічна рада?
5. Кого з українських істориків прозивали "запорізьким характерником"?

ЩО ОЗНАЧАЮТЬ ЦІ ВИСЛОВИ?

1. Іду на ви.
2. Ламати списи.

Відповіді будуть надруковані в наступному числі "Молодої України".

ЮРКОВА АРИТМЕТИКА

— Ну як у школі було? — питав тато малого Юрка.

— Та нічого було, тільки вчителька раз каже, що один та чотири буде п'ять, а раз — що два і три — п'ять!

"Не будь мавпою і не вдягайся в чуже пір'я. Нехай будуть на світі різні мови, різні штани і різні пісні. Ти роби так, щоб твоє було найгарніше".

А. Коломиєць

БАТЬКИ!

МАТЕРИ!

Чи Ви вписали своїх дітей до ОДУМ-у?

**ЗБІРКОВА КАМПАНІЯ
НА ОСЕЛЮ "УКРАЇНА"
ВІДДІЛ ТОП-У МІСТА ДЕТРОЙТ
ЛИСТИ Ч. 11 і 12**

Збірщики: Іван Петруша,
Михайло Смик, Люба Жура
і Петро Карпенко

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

Іван Шаєнко	\$300.00
Михайло Петруша	100.00
Д-р М. Туркевич	100.00
Михайло Швед	50.00
Олександер Стоцький	50.00
Іван Денисенко	50.00
Михайло Мохоловський	50.00
Федір А. Федоренко	30.00
Іван Петруша	25.00
Микола Притула	25.00
Леонід Шумейко	25.00
Володимир Ширшун	25.00
Михайло Петруша	25.00
Іван Гута	25.00
Іван Галич	25.00
Ярослав Площанський	25.00
Анатолій Яцюк	25.00
Михайло Смик	25.00
Володимир Мурга	25.00
Петро Рогатинський	25.00
Григорій Василенко	20.00

Микола Самокишин	20.00	Галина Мільчинська	10.00
Іван Яринюк	20.00	Петро і Марія Сулківські	10.00
Сергій Омельченко	20.00	Володимир Олексієнко	10.00
Микола Миколенко	20.00	Петро Кольберт	10.00
Микола Пархоменко	20.00	Павло Пархоменко	10.00
Євген Старостенко	20.00	Валентина Халіві	10.00
Анатолій Миколенко	20.00	П. Костюк	10.00
Іван і Параска Халіві	20.00	Валентин Ковальський	10.00
Леонід Шашло	20.00	Михайло Сірий	10.00
Д-р Юрій і Таїса Розгін	20.00	Іван Гримашевич	5.00
Г. Візнюк	20.00	Пилип Місьонг	5.00
Богдан Гарасевич	20.00	Володимир Гузуляк	5.00
Раїса Омельченко	20.00	Василь Косюба	5.00
Іван Сердюк	20.00	А. Шрубович	5.00
Борис і Люба Жура	20.00	Ярослав Марущак	5.00
Богдан Вовк	20.00	Анісім Самарський	5.00
Григорій Омельченко	20.00	Володя Курінний	5.00
Василь і Оля Карпенко	20.00	Олександер Дичяк	5.00
Костя Король	15.00		
Надія Романчук	15.00		
Василь Бондар	15.00		
Олександер Коваленко	10.00		
Василь Коваленко	10.00		
Іван Устименко	10.00		
Віктор Гаркуша	10.00		
Іван Юхименко	10.00		
Павло Грицик	10.00		
Віра Пахолюк	10.00		
Іван Ярош	10.00		
Іван Журківський	10.00		
Федір І. Федоренко	10.00		
Григорій Попов	10.00		
Петро Майсюра	10.00		
Богдан Мельничук	10.00		

Разом (амер.) \$1,720.00
(канад. \$1,938.66)

Головна Рада Коша, Головна
Управа ТОП-У та Дирекція оселі
"Україна", щиро сердечно дяку-
ють всім збірщикам за їхню пра-
цю, а жертводавцям за матері-
яльну підтримку для україн-
ської молоді в її прагненні роз-
будувати одумівський Осередок
— Оселя "Україна".
Відтепер будемо поміщати всі
збіркові листи.

Як нація, ми є переконані, що наша країна буде ліпшою, сильнішою і більше об'єднаною, і наші вартості наберуть глибини і поширяться, якщо ми дамо можливість і підтримку нашим національним групам залишитися собою, зберігаючи свої традиції для спільнотного добра нашої країни. Цей підхід базується на т. зв. принципі мозаїки. Ми є одинокою країною в світі, яка започаткувала того роду політику багатокультурності, а за нами пішла Австралія два роки тому.

Дост. Н. А. Кафік,

міністер багатокультурності Канади
8-го жовтня 1977 р.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В ч. 270 "Молодої України" в "Чи знаєте?" надруковано "Пік Іван". Має бути "Піп Іван". Ред.

ДО УВАГИ БАНДУРИСТІВ

Якщо ви потребуєте чехол на бандуру,
можете замовити його у нас.

Висилайте розмір бандури і 25 дол. завдатку.
Повна ціна чохла 40 дол. За два тижні ви ді-
станете його.

Маю також тверду протекцію для струн.

Замовлення присилати на адресу:

Mr. W. MURHA
17179 Woodbine
Detroit, Mich. 48219, USA
Tel. 1-313-533-7197

ALEX ELECTRIC LTD.,
ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential

London, Ontario

Tel: 439 - 6747

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. I.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за пляни різні щадничі **7-8½ %**
- Дає малі і великі особисті моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮМІС
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду даром
- Дає різні фінансові поради
- Дає пашпортові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добре кредитові звіти
- 27 років на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще між Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

ГУМОР

**

В крамниці в Совітах. Покупець:

— Хотів би подивитися щось із гарного, міцного й недорогого взуття.

— Продавець: — Я теж хотів би.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Бойко Розалія і Білей Ірина, Чікаго, Ілл., США	\$50.00
Озимчак Андрій, Вайнленд, Онт., Канада	30.00
Д-р Бризгун Константин, Торонто, Канада	20.00
Ткачук Антон, Філадельфія, Пен., США	10.00
Нев'янучий вінок на могилу св. п. К. М. Міщенка складає Родак Валентина, Торонто, Онт., Канада	10.00
Дубилко Іван, Торонто, Онт.	7.50
Свириденко Іван, Гантінгтон, Конн., США	2.50
Сокол Яків, Мейз Лендінг, Н. Дж., США	2.50
Корсунь Федір, Філадельфія, Пен., США	2.50
Кревсун Василь, Трентон, Н. Дж., США	0.50

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Ліщина Леонід, Торонто, Онт., Канада	1
Коновал Павло, Чікаго, Ілл., США	1
Кревсун Гриць, Трентон, Н. Дж., США	1
Мироненко Т., Австралія	1
Крайовий Комітет в Австралії	1
Віктор Педенко, Торнгіл, Онт., Канада	1

Жертводавцям і прихильникам
"М. У." щира подяка!

Ред. і адм. "М. У."

**

Сусід до сусіда:

- А де ж ваша пані?
- Та поїхала до моря купатися на цілий місяць.
- Ого вона у вас така брудна!...

**

Чоловік до жінки:

- Ти що? Вважаєш мене за чистого ідіота?
- О, ні, боронь, Боже. Але я можу й помилятися...

**

Батько до ледачого сина:

- Ти чому колеш дрова сидячи?
- Та пробував лежачи, а воно незручно.

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:
віталень, спалень, ідалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телевізори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West

Toronto 9, Ontario

Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки, українські часописи та журнали, пластинки, друкарські машинки, різьбу та кераміку, полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарунків на різніоказі.

Просимо ласково нас відвідати!

**

Хлопчик бачив у ті-ві як дікуни розмальовували себе — та до тата:

- На що вони те роблять?
- Готуються до війни, — пояснив батько.
- За' якусь годину хлопець прибігає до батька:
- О, тато, стережіться: мама готовується до війни.

**

Мама годує дитинку кашкою:

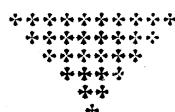
- Їж, кажу тобі, а то покличу бабу Ягу.
- І ви думаете, що баба Яга буде їсти цю кашу?

MR. N. HAWRYSCHE
16 INDIAN ROAD CR.
TORONTO, ONT.
M6P 2E8

/ COMPL /

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

83 SIX POINT ROAD
TORONTO, ONT.
M8Z 2X3

24-годинна скора і солідна
обслуга!

Чищення і naprawа форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі

Тел.: 231-2281
231-2282

Обслуга гарантована!

Ціна 75 центів
в США і Канаді

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМОЧІ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. HU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопомочі" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
 1. Кожне ощадностеве конто до висоти 40 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
 2. Кожну позику (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч доларів
 3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до 70 року життя до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошеві перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5½ % дивіденди за Ваші ощадності квартально
- В новому приміщенні заїнсталювані для Вас огнетривалі скриньки.
- Відкритий кредит на всі Ваші потреби до висоти 2.500 доларів видаються на один Ваш підпис, без ручителів.